

UNIVERZA V LJUBLJANI
BIOTEHNIŠKA FAKULTETA
ODDELEK ZA GOZDARSTVO IN
OBNOVLJIVE GOZDNE VIRE

Primož JANEŽ

**ANALIZA SKLADNOSTI TRAJNOSTNEGA
GOSPODARJENJA V DRŽAVNIH GOZDOVIH
SLOVENIJE Z ZAHTEVAMI FSC CERTIFIKATA**

DIPLOMSKO DELO

Visokošolski strokovni študij

Ljubljana, 2016

UNIVERZA V LJUBLJANI
BIOTEHNIŠKA FAKULTETA
ODDELEK ZA GOZDARSTVO IN OBNOVLJIVE GOZDNE VIRE

Primož JANEŽ

**ANALIZA SKLADNOSTI TRAJNOSTNEGA GOSPODARJENJA V
DRŽAVNIH GOZDOVIH SLOVENIJE Z ZAHTEVAMI FSC
CERTIFIKATA**

DIPLOMSKO DELO
Visokošolski strokovni študij

**ANALYSIS OF COMPLIANCE OF SUSTAINABLE MANAGEMENT
IN STATE FORESTS OF SLOVENIA WITH REQUIREMENTS OF
FSC CERTIFICATE**

GRADUATION THESIS
Higher professional studies

Ljubljana, 2016

Diplomsko delo je zaključek visokošolskega strokovnega študija Gozdarstva in gospodarjenja z gozdnimi viri. Izdelano je bilo na Univerzi v Ljubljani, Biotehniški fakulteti, Oddelku za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire.

Študijska komisija Oddelka za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Biotehniške fakultete je dne 30.08.2016 sprejela temo in za mentorico diplomskega dela imenovala doc. dr. Špelo Pezdevšek Malovrh in za recenzenta pa prof. dr. Janeza Krča.

Komisija za oceno in zagovor:

Predsednik:

Član: doc. dr. Špela Pezdevšek Malovrh

Član: prof. dr. Janez Krč

Datum zagovora:

Podpisani izjavljam, da je diplomsko delo rezultat lastnega raziskovalnega dela. Izjavljam, da je elektronski izvod identičen tiskanemu. Na univerzo neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravici shranitve avtorskega dela v elektronski obliki in reproduciranja ter pravico omogočanja javnega dostopa do avtorskega dela na svetovnem spletu preko Digitalne knjižnice Biotehniške fakultete.

Primož JANEŽ

KLJUČNA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA

| | |
|----|---|
| ŠD | Vs |
| DK | GDK 611:922(197.4)(043.2)=163.6 |
| KG | trajnostno gospodarjenje/FSC/certifikat/državni gozdovi |
| AV | JANEŽ, Primož |
| SA | PEZDEVŠEK MALOVRH, Špela (mentor) |
| KZ | SI-1000 Ljubljana, Večna pot 83 |
| ZA | Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire |
| LI | 2016 |
| IN | ANALIZA SKLADNOSTI TRAJNOSTNEGA GOSPODARJENJA V DRŽAVNIH GOZDOVIH SLOVENIJE Z ZAHTEVAMI FSC CERTIFIKATA |
| TD | Diplomsko delo (visokošolski strokovni študij) |
| OP | IX, 27 str., 5 pregl., 6 sl., 1 pril., 19 vir. |
| IJ | sl |
| JJ | sl/en |
| AI | Certificiranje gozdov spodbuja trajnostno gospodarjenje z gozdovi in sledljivost lesa v vseh členih lesno-predelovalne verige, torej od certificiranega lesa do končnega lesnega proizvoda. Certifikacija gozdov se izvede preko presoje skladnosti gospodarjenja s strani neodvisnega certifikacijskega organa, ki preverja skladnost z načeli certifikacijske sheme. V naši raziskavi je bila analizirana skladnost gospodarjenja Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov z državnimi gozdovi glede na zahteve FSC standarda. S pomočjo certifikacijskih poročil je bilo preučeno neskladje in posledično predpisani korektivni ukrepi v prvem in drugem obdobju veljavnosti certifikata. Na podlagi rezultatov analize zahtevanih korektivnih ukrepov skozi vso obdobje certifikata, je bilo ugotovljeno, da se skladnost trajnostnega gospodarjenja z državnimi gozdovi glede na načela in kriterije FSC z leti izboljšuje. Dva korektivna ukrepa večjega odstopanja od načel 1 (skladnost z zakoni in načeli) in načela 9 (vzdrževanje gozdov visoke ohranitvene vrednosti) se pojavita v letu 2010, vendar se skozi ostalo obdobje veljavnosti certifikata pojavljajo le korektivni ukrepi manjše stopnje nujnosti ukrepanja in priporočila. V zadnjih letih se korektivni ukrepi pojavljajo le zaradi manjših odstopanj od načela 4 (odnosi v skupnosti in pravice delavcev). |

KEY WORDS DOCUMENTATION

| | |
|----|--|
| DN | Vs |
| DC | FDC 611:922(197.4)(043.2)=163.6 |
| CX | sustainable management/FSC/certifikate/state forests |
| AU | JANEŽ, Primož |
| AA | PEZDEVŠEK MALOVRH, Špela (supervisor) |
| PP | SI-1000 Ljubljana, Večna pot 83 |
| PB | University of Ljubljana, Biotechnical faculty, Department of forestry and renewable forest resources |
| PY | 2016 |
| TI | ANALYSIS OF COMPLIANCE OF SUSTAINABLE MANAGEMENT IN STATE FORESTS OF SLOVENIA WITH REQUIREMENTS OF FSC CERTIFICATE |
| DT | Graduation Thesis (Higher professional studies) |
| NO | IX, 27 p., 5 tab., 6 fig., 1 ann., 19 ref. |
| LA | sl |
| AL | sl/en |
| AB | The forest certification promotes a sustainable management, as well as a chain of custody from the certificated wood to the final wooden product. The forest certification is performed through the management compliance assessment conducted by an independent certification institution that verifies the compliance with principles of the certification scheme. In our research, the compliance of state forest management of the Farmland and Forest Fund of the Republic of Slovenia according to the requirements of FSC standard was analysed. By applying certification reports, the non-compliance and consequently corrective action requests were studied during the first and the second period of the certificate validity. On the basis of the results of the analysis of corrective action requests throughout the certificate validity period, it was established that the compliance of sustainable state forest management according to the FSC principles and criteria increased. Two corrective action requests of major deviation from Principle 1 (Compliance with laws and Principles) and Principle 9 (Maintenance of high conservation value forests) occurred in 2010. However, during the remaining validity period, the corrective action requests of minor deviations and preconditions took place. In the recent years, only the corrective action requests of minor deviations from Principle 4 (Community relations and worker's rights) were noticed. |

KAZALO VSEBINE

| | |
|--|------|
| Ključna dokumentacijska informacija | III |
| Key words documentation | IV |
| Kazalo vsebine | V |
| Kazalo preglednic | VI |
| Kazalo slik | VII |
| Kazalo prilog | VIII |
| Okrajšave in simboli | IX |
| | |
| 1 UVOD..... | 1 |
| 1.1 CILJI NALOGE IN RAZISKOVALNE HIPOTEZE | 3 |
| 2 PREGLED OBJAV | 4 |
| 3 MATERIALI IN METODE DELA..... | 7 |
| 4 REZULTATI | 10 |
| 4.1 ANALIZA SKLADNOSTI GOSPODARJENJA Z DRŽAVNIMI GOZDOVI S FSC NAČELI IN KRITERIJI..... | 10 |
| 5 RAZPRAVA IN SKLEPI..... | 21 |
| 6 POVZETEK..... | 24 |
| 7 VIRI..... | 26 |
| ZAHVALA..... | 30 |

KAZALO PREGLEDNIC

| | |
|---|----|
| Preglednica 1: FSC načela..... | 8 |
| Preglednica 2: Pregled korektivnih ukrepov po FSC načelih v prvem certifikacijskem obdobju | 11 |
| Preglednica 3: Pregled korektivnih ukrepov po FSC načelih v drugem certifikacijskem obdobju | 11 |
| Preglednica 4: Korektivni ukrepi znotraj FSC načel glede na stopnjo nujnosti ukrepanja . | 12 |
| Preglednica 5: Skladnost gospodarjenja s FSC načeli..... | 20 |

KAZALO SLIK

| | |
|---|----|
| Slika 1: Deleži korektivnih ukrepov znotraj FSC načel v l. 2008 | 13 |
| Slika 2: Deleži korektivnih ukrepov znotraj FSC načel v l. 2009 | 14 |
| Slika 3: Deleži korektivnih ukrepov znotraj FSC načel v l. 2010 | 15 |
| Slika 4: Deleži korektivnih ukrepov znotraj FSC načel v l. 2014 | 17 |
| Slika 5: Skupno število korektivnih ukrepov čez celotno obdobje certifikata | 18 |
| Slika 6: Pregled korektivnih ukrepov po FSC načelih po letih | 18 |

KAZALO PRILOG

| | |
|---|----|
| PRILOGA A: FSC NAČELA IN KRITERIJI..... | 30 |
|---|----|

OKRAJŠAVE IN SIMBOLI

- AFPA - American Forest and Paper Association (Zveza za gozdove in papir Amerike)
ATFS - American Tree Farm System (Sistem gozdnih posestnikov Amerike)
BIH - Bosna in Hercegovina
CoC - Chain of Custody (Nadzor izvora lesa)
CSA - Canadian Standards Associations (Združenja kanadskih standardov)
FM - Forest Management (Gospodarjenje z gozdom)
FSC - Forest Stewardship Council (Svet za nadzor gozdov)
GGO - Gozdnogospodarsko območje
GVOV - Gozdovi visoke ohranitvene vrednosti
MKGP - Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
OE - območna enota
PEFC - Programme for the Endorsement of Forest Certification (Program za potrjevanje certifikacije gozdov)
SFI - Sustainable Forest Initiative (Pobuda za trajnostne gozdove)
SKZG - Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov
WWF - World Wide Fund of Nature (Svetovni sklad za naravo)
ZGS - Zavod za gozdove Slovenije

1 UVOD

Vse večje zavedanje, da je potrebno trajnostno gospodariti z gozdom in ohranjati gozdne vire tudi za prihodnje generacije ter vse večja osveščenost in zahteve kupcev lesa in lesnih izdelkov, ki ne želijo z nakupom le-teh prispevati k uničevanju gozdnih ekosistemov je v 1990-ih privedlo do oblikovanja mednarodnih shem certificiranja gozdov.

Na pobudo okoljevarstvenih organizacij so se tako začele oblikovati različne mednarodne sheme certificiranja gozdov, z namenom spodbujanja trajnostnega gospodarjenja z gozdovi in preprečitve nadaljnje degradacije gozdnih ekosistemov. Danes je v svetu uveljavljenih več kot 50 certifikacijskih shem¹ (Gulbrandsen, 2005; Stringer, 2006; Cashore in sod., 2007; Cabbage in sod., 2010; FSC, 2016), na evropskem trgu pa prevladujeta dve glavni certifikacijski shemi: a) FSC (*Forest Stewardship Council*), ustanovljen leta 1993 s podporo okoljevarstvenih organizacij, kot npr. WWF in Greenpeace in b) PEFC (*Programme for the Endorsement of Forest Certification*), ustanovljen leta 1999 na pobudo enajstih predstavnikov evropskih držav ob podpori tretjih oseb (različnih združenj lastnikov in upravnikov gozdov, okoljevarstvenih organizacij itd.) (PEFC, 2016; Gulbrandsen, 2005).

Večina certifikacijskih shem vključuje splošen prikaz mednarodno sprejetih standardov za trajnostno gospodarjenje (načela, kriterije in indikatorje), navodila oziroma zahteve za certifikacijo, postopke akreditacije neodvisnega organa, presojo trajnostnega gospodarjenja s certificiranimi gozdovi in promocijo sonaravnega gospodarjenja (t.i. okoljsko ozaveščanje). Ker pa se načini gospodarjenja z gozdovi med državami in regijami razlikujejo, se znotraj države/regije pripravijo nacionalne certifikacijske sheme, ki ustrezajo zahtevam mednarodnih standardov in se redno presojujejo, hkrati pa upoštevajo zakonodajo države/regije (FSC, 2016; PEFC, 2016).

¹ V svetu se uporabljajo še drugi sistemi za certificiranje gozdov, med njimi so najpomembnejši: certifikacijski program SFI (*Sustainable Forestry Initiative*), ki ga je razvil *American Forest and Paper Association (AFPA)*, *CSA (Canadian Standards Association)* z iniciativo *Canadian Sustainable Forestry Certification Coalition*, *Living Forests*, ki so ga ustanovili *Norwegian Forest Owners Federation* in *ATFS (American Tree Farm System)*

Obe shemi ločita dve vrsti certifikacije in sicer presoja trajnostnega gospodarjenja v gozdovih (Forest Management - FM) za lastnike oz. upravljavce gozdov in pa sledenje certificiranega lesa in izdelkov (nadzor izvora lesa) (Chain of Custody - CoC), skozi vse faze proizvodnega procesa pridobivanja lesa, predelave, transporta in skladiščenja, do prodaje izdelka končnemu potrošniku.

Certificiranje gozdov v skladu s standardoma FSC ali PEFC je popolnoma prostovoljno dejanje lastnikov gozdov in upravljavcev, ki zaprosijo za certifikacijo neodvisen, usposobljen in akreditiran certifikacijski organ. Certifikacijski organ v prvi fazi izvede pred presojo prosilca oziroma tako imenovano začetno presojo na podlagi dokumentacije za izvedbo certifikacije trajnostnega gospodarjenja z gozdovi, kateri sledi glavna presoja izpolnjevanja zahtev standarda oziroma skladnosti gospodarjenja z gozdovi. Certifikacijski organ na podlagi ocene pisno potrdi skladnost gospodarjenja z gozdom in izda certifikat. Veljavnost certifikata je pet let. Za podaljšanje veljavnosti certifikata se mora opraviti ponovna presoja trajnostnega gospodarjenja s strani organa. Certifikacijski organ pa mora prav tako vsaj enkrat letno izvajati kontrolo primernosti trajnostnega gospodarjenja (Bureau Veritas, 2016).

Trenutno je v svetu po certifikacijski shemi PEFC certificiranih okoli 300 milijonov ha gozdov (PEFC, 2016) in več kot 190 milijonov ha gozdov po FSC-ju (FSC, 2016). V okviru PEFC-a je trenutno podeljenih 20.416 PEFC certifikatov, od tega v Sloveniji 32 certifikatov (eden za trajnostno gospodarjenje z gozdovi - FM in 31 CoC) (PEFC, 2016). V okviru FSC-a pa 32.480 certifikatov, od tega v Sloveniji 277 certifikatov, med katerimi ima certifikat za trajnostno gospodarjenje z gozdom 7 lastnikov oziroma upravljavcev gozdov: Slovenski državni gozdovi d.o.o., LGG Zaletelj k.d., Metropolitana d.o.o. Nazarje, Posest Blegoš/SGG Tolmin, Metropolitana d.o.o. Bled, Hubert Kosler (FSC, 2016).

V Sloveniji je za gospodarjenje z državnimi gozdovi leta 2007 Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov (v nadaljevanju SKZG) pridobil FSC certifikat, za petletno obdobje - torej do leta 2012, ter ga nato podaljšal do leta 2017². Proces certificiranja je podprlo Ministrstvo za

² S 1. julijem 2016 je prevzela upravljanje državnih gozdov družba Slovenski gozdovi d.o.o

kmetijstvo gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju MKGP), sredstva pa je zagotovil SKZG sam (FSC, 2016). Angleški certifikacijski organ, Woodmark Soil Association je za SKZG izvedel glavno presojo za pridobitev FSC certifikata in posledično izvaja vsakoletne kontrole primernosti trajnostnega gospodarjenja skladno s FSC načel in kriteriji ter javno objavlja poročila. V primeru, ko se pri preverjanju FSC načel in kriterijev opazijo nepravilnosti pri gospodarjenju oziroma odstopanja od načel in kriterijev, presojevalci certifikacijskega organa podajo oziroma predpišejo korektivne ukrepe za nosilca certifikata in rok za njihovo odpravo.

1.1 CILJI NALOGE IN RAZISKOVALNE HIPOTEZE

V diplomskem delu nameravamo preko letnih poročil³ primernosti trajnostnega gospodarjenja z državnimi gozdovi, analizirati skladnost gospodarjenja glede na načela in kriterije FSC standarda ter ugotoviti, kateri korektivni ukrepi so bili predpisani SKZG, kakšna je njihova stopnja nujnosti ukrepanja ter kakšen je trend korektivnih ukrepov skozi dve časovni obdobji veljavnosti certifikata in sicer od leta 2007 do junija 2012 ter od decembra leta 2012 do 2017. Nadalje želimo z analizo prikazati, katera načela in kriteriji FSC povzročajo največjo težavo pri zagotavljanju skladnosti trajnostnega gospodarjenja z državnimi gozdovi ter kakšna je splošna ocena presojevalcev o skladnosti upravljanja SKGZ z državnimi gozdovi.

V okviru ciljev naloge smo si zastavili naslednje raziskovalne hipoteze:

1. Skladnost trajnostnega gospodarjenja z državnimi gozdovi glede na načela in kriterije FSC se z leti povečuje, saj se delež predpisanih korektivnih ukrepov zmanjšuje.
2. Največji delež predpisanih korektivnih ukrepov pri gospodarjenju z državnimi gozdovi se nanaša na 6. načelo FSC (Ohranjanje naravne raznolikosti, zaščita pokrajine, delovanje v skladu s cilji ekologije ter stabilnosti in celovitosti gozdov).
3. Predpisani korektivni ukrepi predstavljajo manjša odstopanja od zahtev FSC.

³ Letna poročila o primernosti trajnostnega gospodarjenja z načeli FSC pripravlja certifikacijski organ Woodmark Soil Association

2 PREGLED OBJAV

V mednarodnem prostoru je raziskav s področja certificiranja veliko, vendar smo pri pregledu objav naleteli na bore malo objav s področja preverjanja skladnosti gospodarjenja s certifikacijskimi shemami.

Rametsteiner - jeva (1999) študija prikazuje, da je gospodarjenje z gozdom na podlagi FSC standarda v večini evropskih držav izboljšalo zaščito redkih in ogroženih živalskih vrst ter njihovih habitatov, povečalo drevesno raznolikost in zmanjšala uporabo nevarnih kemikalij v gozdarstvu.

Dahl (2001) je v svoji študiji certifikacijske sheme na Švedskem ugotovila izboljšave dotedanje gozdarske prakse kot posledice certifikacije. Ugotovila je, da se pozitiven vpliv certificiranja gozdov kaže v uspešnem implementiranju večine FSC načel. Kar dve tretjini izrečenih korektivnih ukrepov zaradi neskladij s FSC standard je bilo naslovljenih na načelo 6 (okoljevarstveni vpliv), četrtno pa na načelo 4 (odnosi v skupnosti in pravice delavcev).

Kärnä in sod. (2003) so opravili študijo vloge certificiranega lesa v tržnem načrtovanju z intervjuvanjem lesnopredelovalne industrije iz štirih evropskih državah: Finska, Švedska, Nemčija in Velika Britanija. Ugotovili so, da je večina podjetij začela vključevati okoljevarstvo v področja tržne strategije, ter da se zavedajo pomembnosti certifikacije lesa.

Gulbrandsen (2005) je pregledal učinkovitost certifikacije gozdov na Norveškem in Švedskem. Certifikacijski shemi obeh držav je med seboj primerjal na osnovi različnih dejavnikov in poskusil oceniti vpliv obeh shem na trajnostno gospodarjenje z gozdovi. Zaradi le delno primerljivih in tudi pomanjkljivih podatkov ter lastniško povsem specifičnih razmer je zaključil le, da so različne certifikacijske sheme primerne za različne sisteme gospodarjenja z gozdovi.

Stringer (2006) je poglobljeno pregledal certifikacijsko prakso v Maleziji, Indoneziji, Avstraliji in Novi Zelandiji z metodo intervjujev s podjetji in vladnimi predstavniki držav.

Avtor se je spraševal, kaj sploh prinaša certificiranje gozdov v različne člene proizvodno - potrošniške verige. Zaradi vpeljave certifikacijskih shem pretežno le v razvitejših državah in v najboljših podjetjih je podvomil o pravem oz. prvotnem namenu certificiranja gozdov.

Marx in Cuypers (2010) sta analizirala FSC certifikacijo po državah sveta in ugotovila zastopanost v 82 državah od 221. V analizi sta preučevala certifikacijo gozdov v povezavi s krčenjem gozdov in z vplivom vladnih institucij. Ugotovila sta, da je certifikacija gozdov razširjena v razvitih državah kjer je tržno spodbujena, ni pa nujno odvisna od podpore vladnih institucij. Nadaljnje sta ugotovila, da se v nekaterih državah FSC certifikacija prepočasi uveljavlja, to so predvsem države v razvoju.

Cubbage in sod. (2010) so v Argentini in Čilu vzeli pod drobnogled deset upravljavskih podjetij, ki so se odločila za FSC oz. CERFTOR certificiranje gozdov. Obe certifikacijski shemi sta znatno pripomogli k izboljšanju gospodarjenja z gozdom in skrbi za okolje v teh dveh državah (zmanjšana uporaba tveganih kemikalij, izboljšanje nadzora nad invazivnimi vrstami, zaščita ogroženih vrst, ...). V analiziranih državah se je pridobitev certifikata za upravljavsko podjetja, kljub določenim potrebnim prilagoditvam v načinu dotedanjega gospodarjenja z gozdovi, izkazala kot pravi korak. Med pomembnimi neskladji z načeli iz obeh certifikacijskih shem, ki so jih podjetja morala odpraviti za pridobitev certifikata je potrebno izpostaviti neskladje z načelom 4 (odnosi v skupnosti in pravice delavcev) in načelom 6 (okoljevarstveni vpliv).

Lukashevich (2016) je analiziral razvoj FSC sistema v Rusiji kot najbolj pomembnega instrumenta za doseganje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi. Ugotovljene prednosti pridobitve certifikata analiziranih 135 certifikacijskih podjetji so bile; povečan ugled podjetja, večji dostop do novih strank in tržišč in povečana prodaja. Na podlagi dodatne analize je zapisal, da izpolnjevanje šestega FSC načela (okoljevarstveni vpliv) predstavlja največji problem teh podjetij. Poudaril je pojavljanje vse večjih zahtev po certificiranih produktih predvsem na tržiščih ZDA in Evrope. Poudaril je, da bo za dvig ekonomske varnosti in zmanjšanje problema izvoza lesa Rusije certificiranje gozdov potrebno še v večjem obsegu (do konca leta 2015 je bilo certificiranih 40 milijonov ha gozdov).

V Sloveniji so se področja certificiranja dotaknili le redki avtorji. Med njimi je Krajčič (1996) obravnaval certificiranje v gozdarstvu, opisal sistem certificiranja na primeru sistema EcoTimber in zaključil, da bodo imeli v prihodnosti certificirani proizvodi boljši položaj na trgu in potencialno tudi višje cene.

Breznik (2004) je v svojem magistrskem delu intervjuval gozdarske gospodarske družbe o certificiranju v Sloveniji in ocenil, da bo lesnopredelovalna industrija v prihodnosti zahtevala certificiran les.

V svojem magistrskem delu je Piškur (2005) preučeval možnost sledenja certificiranega lesa v Sloveniji. V času raziskave v Sloveniji še ni bilo certificiranih gozdov, le certificirani lesni izdelki, ki so bili posledica uvoza certificiranega lesa iz drugih držav. Podrobno je predstavil obe certifikacijski shemi FSC in PEFC, ki sta bili takrat že v načrtu za certificiranje naših gozdov. Iz raziskave izbranih lesnopredelovalnih podjetij je zaključil, da bodo le ta morala prilagoditi svoje tedanje sisteme standardov sledenja lesa, če bodo hotela ustreči vse močnejšim zahtevam trga po certificiranem lesu. V povezavi s sistemom nadzora in sledenja lesa je izpostavil problem nelegalnega pridobivanja in trgovanja z nelegalnim lesom na naših tleh, ki je bil tedaj med največjimi v Evropi. Poudaril je, da so tržne zakonitosti na področju certificiranih lesnih izdelkov v Sloveniji še povsem neraziskane.

Avdibegović in sod. (2014) so preučevali certifikacijo gozdov v Bosni in Hercegovini (v nadaljevanju BIH), kjer je več kot polovica državnih gozdov certificiranih po FSC standardu in naredili primerjalno analizo s Slovenijo, kjer so vsi državni gozdovi ter nekateri večji zasebni gozdovi certificirani po FSC standardu. Analiza certifikacijskih poročil je odkrila, da se je v BIH največ korektivnih ukrepov nanašalo na načelo 4 (odnosi v skupnosti in pravice delavcev), v Sloveniji pa je bilo opaziti največ odstopanj iz načela 6 (okoljevarstveni vpliv).

3 MATERIALI IN METODE DELA

V diplomskem delu smo pregledali javno dostopna letna poročila primernosti trajnostnega gospodarjenja, ki jih je pripravil certifikacijski organ Woodmark Soil Association za SKZG, ki je do 1. 7. 2016 upravljal z državnimi gozdovi v Sloveniji (FSC, 2016). Pri tem smo se poslužili metode analize poročil in sinteze za potrebe prikaza rezultatov.

V analizo smo vključili dve časovni obdobji veljavnosti certifikata (prvo in drugo petletno obdobje) in preučili poročila primernosti trajnostnega gospodarjenja naslednjih datumov pregledov in sicer za prvo obdobje veljavnosti certifikata od leta 2008 do junija 2011: 5. 2. - 7. 2. 2008 (poročilo končano 21. 4. 2008), 25. 5. - 27. 5. 2009 (poročilo končano 27. 7. 2009), 21. 6. - 23. 6. 2010 (poročilo končano 21. 10. 2010), 1. 6. - 9. 6. 2011 (poročilo končano 2. 9. 2011), ter za drugo obdobje veljavnosti certifikata od decembra leta 2011 do 2015: 12. 12. - 14. 12. 2011 (poročilo končano 20. 4. 2012), 13. 8. - 16. 8. 2012 (poročilo končano 12. 11. 2012), 25. 9. - 2. 10. 2013 (poročilo končano 7. 1. 2014), 20. 10. - 24. 10. 2014 (poročilo končano 6. 10. 2015), 19. 10. - 22. 10. 2015 (poročilo končano 20. 1. 2016).

Poročila primernosti trajnostnega gospodarjenja so razdeljena na več poglavij⁴. V analizi smo natančno pregledali predvsem peto poglavje, v katerem so navedene vse neskladnosti delovanja SKZG pri gospodarjenju z državnim gozdom ter z njimi povezani korektivni ukrepi glede na stopnjo nujnosti ukrepanja. Analiza korektivnih ukrepov je torej temeljila na pregledu skladnosti trajnostnega gospodarjenja po posameznih FSC kriterijih znotraj desetih načel, ki so razvidna v preglednici 1 (FSC, 2016). Natančnejša delitev FSC kriterijev znotraj načel je predstavljena v Prilogi A. Pri tem je potrebno poudariti, da sta bila FSC načelo 3 (pravice avtohtonega prebivalstva) in FSC načelo 10 (gospodarjenje z gozdnimi nasadi) s strani certifikacijskega organa ocenjeni za neprimerni (NA-not applicable), kar pomeni, da načeli v naših okoliščinah nista primerni oziroma potrebni za presojo. Razlog je, da avtohtonega prebivalstva živečega v gozdovih v Sloveniji ni

⁴ Poleg analiziranih poglavij poročilo vsebuje še: datume pregledov, odobritve poročil in imena presojevalcev, osnovne informacije o lastniku FSC certifikata, opis procesa presoje, skupine presojevalcev in enot, ki so jih obiskali na terenu, zakonodajo, ki jo upošteva upravitelj gozdov, splošne podatke o SKZG in opisi prvega, drugega, tretjega in četrtega nadzornega pregleda.

identificiranega ter da se nasadi se po slovenski zakonodaji ne obravnavajo kot gozdovi, temveč so kmetijske površine.

Preglednica 1: FSC načela

| FSC NAČELA | |
|------------|---|
| 1 | Skladnost z zakoni in FSC načeli |
| 2 | Pravica do posesti in uporabe ter odgovornosti |
| 3 | Pravice avtohtonega prebivalstva |
| 4 | Odnosi v skupnosti in pravice delavcev |
| 5 | Koristi iz gozda |
| 6 | Okoljevarstveni vpliv |
| 7 | Načrt gospodarjenja |
| 8 | Nadzor in ocenjevanje |
| 9 | Vzdrževanje gozdov visoke ohranitvene vrednosti |
| 10 | Nasadi |

Nadalje smo korektivne ukrepe analizirali glede na nujnosti ukrepanja oz. velikost odstopanja. Pri tem smo uporabili delitev, ki se uporablja v poročilih in sicer: a) predpogoj - največje odstopanje, ki ga je potrebno nujno odpraviti pred pridobitvijo certifikata; b) večja odstopanja, ki jih je treba izvesti v roku treh mesecev; c) manjša odstopanja, ki jih je treba izvesti do naslednjega letnega pregleda in d) priporočila, ki nimajo določenega časovnega roka. Pri analiziranju neskladij in korektivnih ukrepov smo v določenih primerih opazili, da se eno neskladje navezuje na več kriterijev znotraj istega načela npr. 4.1.3 (4.1.4) ali na več kriterijev znotraj dveh različnih načel npr. 7.3.2 (6.5.3, 6.1.3), ker je v takih primerih zapisan le en korektivni ukrep, smo to šteli v preglednicah rezultatov le za eno odstopanje in en korektivni ukrep prvo navedenega kriterija, saj je prvo zapisani kriterij glavni kriterij kršenja, na ostale v oklepaju zapisane kriterije pa se kršitev posredno nanaša.

Na koncu smo pregledali še splošne ocene skladnosti trajnostnega gospodarjenja SKZG s FSC kriteriji in načeli. Za vsak kriterij znotraj FSC načela, presojevalec skladnosti gospodarjenja⁵, zapiše oceno na osnovi lestvice od 1-5 (Woodmarkov splošni standard in kontrolni seznam, 2014), kjer ocena 1 pomeni veliko neskladnost (slabo gospodarjenje z

⁵ Presojevalčeve strokovne ocene skladnosti pri doseganju kriterijev niso direktno povezane s številom izrečenih korektivnih ukrepov, temveč temeljijo na skupni oceni skladnosti upravljanja gozda z določenim kriterijem

gozdnimi viri), ocena 2 majhno neskladnost (najpomembnejši kriteriji so izpolnjeni, vendar so potrebne izboljšave za dobro gospodarjenje z gozdom), ocena 3 skladnost (dobro gospodarjenje z gozdom), ocena 4 odličnost (visoka stopnja izvrševanja določenega kriterija), ter ocena 5 odličnost (izjemno izvrševanje določenega kriterija). V naši analizi smo na podlagi individualnih ocen za posamezen kriterij znotraj načela izračunali povprečno oceno vseh kriterijev.

Na podlagi izvedene analize in sinteze korektivnih ukrepov smo v poglavju rezultati prikazali deleže korektivnih ukrepov znotraj FSC načel, stopnjo nujnosti njihovega ukrepanja ter povprečne ocene skladnosti trajnostnega gospodarjenja z državnimi gozdovi s posameznimi načeli ločeno za obe obdobji veljavnosti certifikata.

4 REZULTATI

Iz analize poročil je razvidno, da presoje skladnosti trajnostnega gospodarjenja z državnimi gozdovi trajajo v povprečju 4 dni in jih izvajajo presojevalci na terenu (strokovnjaki gozdarske stroke). Presoje, kjer se ocenjuje skladnost trajnostnega gospodarjenja s FSC načeli in kriteriji, so vključevale preglede gozdnogospodarskih načrtov in ostale z gospodarjenjem povezane dokumente, naključno izbrane terenske ogleda, pogovore z upravitelji gozdov in zaposlenimi. Terenski ogledi so vključevali področja, kjer je potekala sečnja in spravilo, oziroma kjer je bila v preteklih letih izvedena sečnja in spravilo ter zavarovana območja.

V prvem obdobju veljavnosti certifikata so naključne preglede in ocene opravili na sedežu SKZG v Ljubljani in na območnih enotah (v nadaljevanju OE) SKZG in sicer na:

- OE Kočevje, koncesionar Gozdarstvo Grča (ogled krajevni enoti Pugled in Rog),
- OE Tolmin, koncesionar Soško Gozdno gospodarstvo (ogled krajevna enota Trnovo) in
- OE Ljubljana, koncesionar Gozd Ljubljana (ogled krajevni enoti Domžale in Logatec).

V drugem obdobju veljavnosti certifikata so naključne preglede in ocene opravili na sedežu SKZG v Mariboru in na dveh OE SKZG: OE Maribor in OE Murska Sobota.

4.1 ANALIZA SKLADNOSTI GOSPODARJENJA Z DRŽAVNIMI GOZDOVI S FSC NAČELI IN KRITERIJI

Za lažje sledenje analize skladnosti trajnostnega gospodarjenja z državnimi gozdovi s FSC načeli in kriteriji, so rezultati števila predpisanih korektivnih ukrepov prikazani po posameznih letih ločeno znotraj dveh obdobjih veljavnosti certifikata (Preglednici 2 in 3).

Preglednica 2: Pregled korektivnih ukrepov po FSC načelih v prvem certifikacijskem obdobju

| FSC načelo | Število korektivnih ukrepov | | | |
|------------|-----------------------------|------|------|--------------|
| | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 (junij) |
| 1 | 0 | 1 | 1 | 0 |
| 2 | 1 | 0 | 0 | 0 |
| 4 | 2 | 0 | 0 | 0 |
| 5 | 1 | 1 | 0 | 0 |
| 6 | 2 | 0 | 0 | 0 |
| 7 | 0 | 2 | 0 | 0 |
| 8 | 0 | 0 | 2 | 1 |
| 9 | 0 | 1 | 2 | 0 |
| Skupno | 6 | 5 | 5 | 1 |

Preglednica 3: Pregled korektivnih ukrepov po FSC načelih v drugem certifikacijskem obdobju

| FSC načelo | Število korektivnih ukrepov | | | | |
|------------|-----------------------------|------|------|------|------|
| | 2011 (december) | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
| 1 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 2 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 4 | 0 | 0 | 1 | 2 | 1 |
| 5 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 6 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 7 | 0 | 0 | 0 | 1 | 0 |
| 8 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 9 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Skupno | 0 | 0 | 1 | 3 | 1 |

Iz preglednic 2 in 3 lahko vidimo, da je bilo v prvem obdobju veljavnosti certifikata predpisanih več korektivnih v primerjavi z drugim obdobjem, kar nakazuje na trend upadanja predpisanih korektivnih ukrepov. Nadalje, iz preglednice 2 vidimo, da je bilo v prvem obdobju veljavnosti certifikata največ korektivnih ukrepov predpisanih znotraj načela 8 (nadzor in ocenjevanje) in 9 (vzdrževanje gozdov visoke ohranitvene vrednosti). V drugem obdobju veljavnosti certifikata (Preglednica 3) pa je največ korektivnih ukrepov predpisanih znotraj načela 4 (odnosi v skupnosti in pravice delavcev).

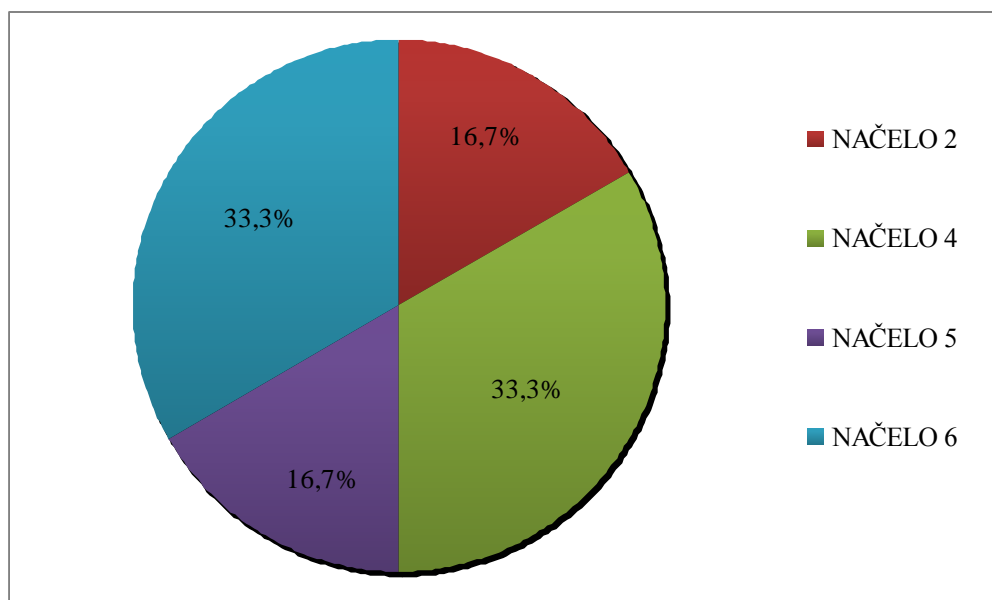
Natančnejša analiza odstopanja od FSC načel po posameznih kriterijih s stopnjo nujnosti ukrepanja pa je za obe obdobji veljavnosti certifikata prikazana v preglednici 4.

Preglednica 4: Korektivni ukrepi znotraj FSC načel glede na stopnjo nujnosti ukrepanja

| | Leto pregleda | FSC načelo | Korektivni ukrepi glede na stopnjo nujnosti ukrepanja | | | |
|---------------------------------------|----------------|------------|---|--------------|---------------|--------------------|
| | | | <i>predpogoj</i> | <i>večji</i> | <i>manjši</i> | <i>priporočilo</i> |
| Prvo obdobje veljavnosti certifikata | 2008 | 2 | | | 2.3, | 6.5a |
| | | 4 | | | 4.5, 4.5 | |
| | | 5 | | | 5.5 | |
| | | 6 | | | 6.5b | |
| | 2009 | 1 | | | 1.1.1 | |
| | | 5 | | | 5.1.1 | |
| | | 7 | | | 7.2.3, 7.3.2, | |
| | 2010 | 9 | | | 9.1.3 | 8.1.1 |
| | | 1 | | 1.1.3 | | |
| | | 8 | | | 8.3.3 | |
| 2011, junij | 9 | | 9.1.2 | 9.4.1 | 8.1.1 | |
| | 8 | | | | | |
| Drugo obdobje veljavnosti certifikata | 2011, december | | | | | |
| | 2012 | | | | | |
| | 2013 | 4 | | | 4.1.3 | |
| | 2014 | 4 | | | 4.4.3, 4.2.4 | |
| | | 7 | | | 7.3.2 | |
| 2015 | 4 | | | 4.2.3 | | |

Iz preglednice 4 je razvidno, da se v prvem obdobju veljavnosti certifikata pojavljata dve večji odstopanja poleg več manjših odstopanj in priporočil, v drugem obdobju pa so se pojavila le še manjša odstopanja od FSC kriterijev znotraj posameznih načel.

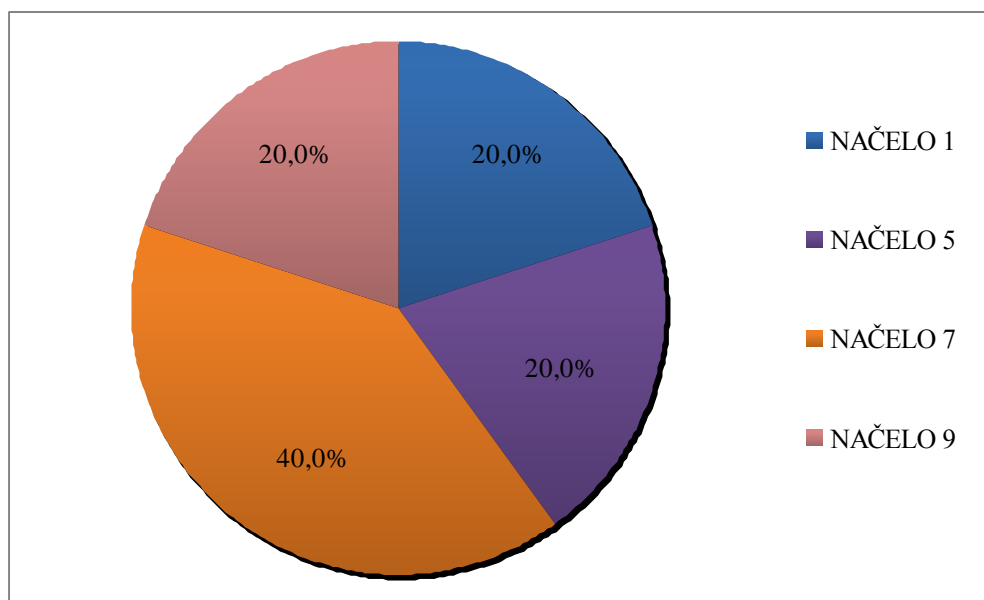
V letu **2008**, je bilo skupno predpisanih 6 korektivnih ukrepov, od tega znotraj načela 6 (okoljski vpliv) in 4 (upoštevanje pravic delavcev in lokalnih skupnosti) kar 33,3 % korektivnih ukrepov, znotraj načel 2 (pravica do posesti in uporabe) in 5 (koristi iz gozda) pa 16,7 % (Slika 1).



Slika 1: Deleži korektivnih ukrepov znotraj FSC načel v l. 2008

V letu 2008 je bilo predpisano 5 manjših korektivnih ukrepov in sicer iz načela 2 (pravice do posesti in uporabe), zaradi odstopanja od kriterija 2.3, ker v času presoje SKZG ni predložil pisnega standardiziranega dokumenta za reševanje problemov v zvezi s pravico do posesti in uporabniške pravice; iz načela 4 (odnosi v skupnosti in pravice delavcev) odstopanja od kriterija 4.5, ker terenski delavci niso bili pozorni na uradne postopke pritožb in ker ni bilo vzpostavljenih standardnih postopkov reševanja pritožb lokalnega prebivalstva v primeru škod; iz načela 5 (koristi iz gozda), ker zaposleni niso bili pozorni na podatke o kvaliteti vode v rekah in na trend ribjih populacij (kriterij 5.5) in iz načela 6, ker ni bilo določenih zaščitnih con ob stalnih vodotokih (kriterij 6.5b). V tem letu se je predpisalo tudi eno priporočilo, zaradi neznanja gozdnih delavcev o zaščiti vodnih virov (kriterij 6.5a) (Preglednica 4).

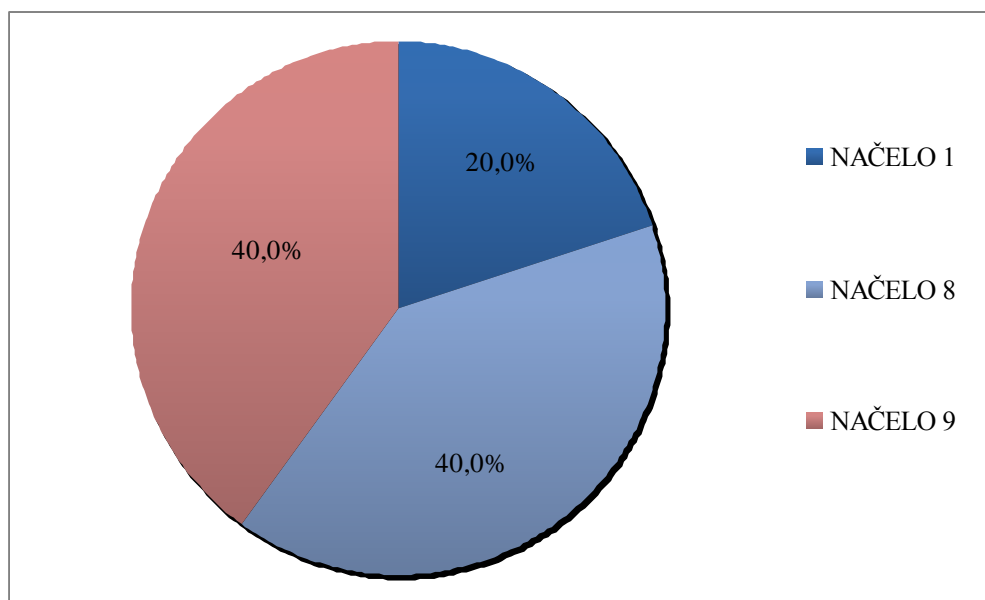
Leta **2009** se število predpisanih korektivnih ukrepov glede na leto 2008 zmanjša na 5, od tega je 40 % korektivnih ukrepov znotraj načela 7 (načrt gospodarjenja), znotraj načel 1 (skladnost z zakoni in FSC načeli), 5 (koristi iz gozda) in 9 (vzdrževanje gozdov visoke ohranitvene vrednosti (v nadaljevanju GVOV) pa je po 20 % korektivnih ukrepov (Slika 2).



Slika 2: Deleži korektivnih ukrepov znotraj FSC načel v l. 2009

V letu 2009 je bilo predpisanih pet manjših korektivnih ukrepov in sicer iz načela 1, ker tovornjakarji niso upoštevali pri transportu lesa cestnoprometnih predpisov (kriterij 1.1.1); iz načela 5 (koristi iz gozda), ker je bila zelo nizka intenziteta sečnje (kriterij 5.1.1); iz načela 7 (načrt gospodarjenja), zaradi neuspešnih ukrepov za zatiranje podlubnikov (kriterij 7.2.3) in zaradi pomanjkljivega znanja delavcev o okolju (kriterij 7.3.2) in iz načela 9, ker ni bilo izvedenih posebnih postopkov za spremljanje GVOV (kriterij 9.1.3) (Preglednica 4).

V letu **2010** število predpisanih korektivnih ukrepov ostane nespremenjeno glede na predhodno leto. Delež korektivnih ukrepov iz načel 8 (nadzor in ocenjevanje) in 9 (vzdrževanje GVOV) znaša skupaj 80 %, znotraj načela 1 (skladnost z zakoni in FSC načeli) pa je korektivnih ukrepov 20 % (Slika 3).



Slika 3: Deleži korektivnih ukrepov znotraj FSC načel v l. 2010

V letu 2010 se pojavita dve večji odstopanji in sicer od načela 1 (kriterij 1.1.3) in od načela 9 (kriterija 9.1.2 in 9.2.1), ki so jih morali odpraviti v roku treh mesecev. Večje neskladje s kriterijem 1.1.3 se je pojavilo, ker je letni načrt sečnje v gozdno gospodarskem območju Celje (v nadaljevanju GGO) določal zimski čas sečnje, kar izvajalec del ni upošteval in je izvedel sečnjo spomladi. Sečnja ni bila nezakonita, vendar je zamenjava termina privedla do izrazitejšega vpliva na gozdna tla in pomlajevanje. Korektivni ukrep je navajal, da mora izvajalec del zagotoviti, da se upoštevajo zahteve, povezane z gospodarjenjem z gozdovi.

Večje neskladje s kriterijem 9.1.2 (9.2.1) se je pojavilo zaradi razvoja novih zaščitnih območij in kategorij znotraj npr. Nature 2000, kot tudi zaradi sprememb gozdnih površin. Potrebno je bilo posodobiti oz. ponovno pretehtati definicijo GVOV, ker GVOV niso jasno omenjeni v gozdnogospodarskih načrtih. Letno se obnovi le 10 % gozdnogospodarskih načrtov, zaradi veljavnosti 10 let, zato se o večini GVOV ni razpravljalo. Korektivni ukrep je navajal naj podjetje ponovno odpre javno posvetovanje o GVOV. SKZG naj izvede javno razpravo o GVOV za celotno površino za katero ima podeljen certifikat. Korektivni ukrep se je iz nujnosti ukrepanja, »manjše« povečal na večje in ga je zato bilo potrebno izvesti v roku treh mesecev (Preglednica 4).

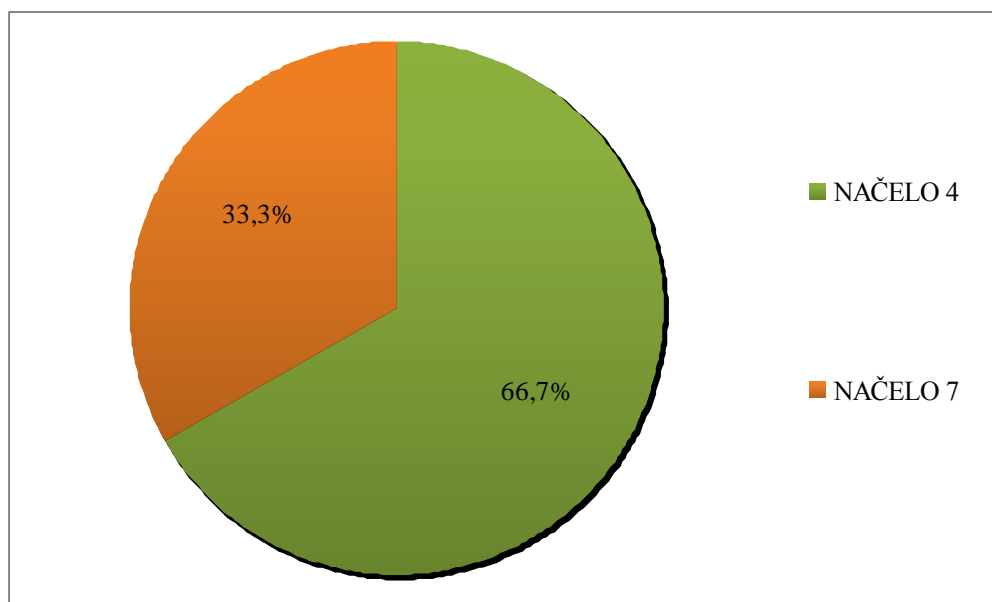
V istem letu sta bila predpisana tudi dva manjša korektivna ukrepa; iz načela 8 (nadzor in ocenjevanje), ker računi podjetja za FSC certificiran les niso bili opremljeni s certifikacijsko kodo (kriterij 8.3.3) in načela 9 (vzdrževanje GVOV) zaradi pomanjkljivega nadzora GVOV (kriterij 9.4.1). Prav tako je bil predpisan še en korektivni ukrep kot priporočilo, ker je Zapisnik o skladnosti Odločbe o odobritvi poseka izbranih dreves vseboval premalo podrobnosti (kriterij 8.1.1) (Preglednica 4).

V zadnjem letu veljavnosti certifikata za prvo obdobje je bil junija **2011** predpisan le en korektivni ukrep kot priporočilo, ponovno zaradi neskladja iz načela 8 (nadzor in ocenjevanje) kot v letu 2010 (kriterij 8.1.1).

Na začetku drugega obdobja veljavnosti certifikata (od decembra **2011** in v letu **2012**) ni bilo predpisanih nobenih korektivnih ukrepov.

Leta **2013** pa se pojavil en manjši ukrep iz načela 4 (odnosi v skupnosti in pravice delavcev) pri kriteriju 4.1.3 (4.1.4), saj podizvajalci niso pravočasno dobili plačila za opravljeno delo s strani koncesionarjev. Korektivni ukrep je določil, da mora SKZG zagotoviti, da delavci ne bodo diskriminirani pri zaposlovanju, napredovanju, odpuščanju, plačilu in z zaposlovanjem povezani socialni varnosti.

V letu **2014** so bili predpisani le trije manjši korektivni ukrepi in sicer znotraj načela 4 (odnosi v skupnosti in pravice delavcev), kjer je bila kar 66,7 % zastopanost vseh ukrepov ter znotraj načela 7 (načrt gospodarjenja), kjer je bilo 33,3 % vseh ukrepov (Slika 4).

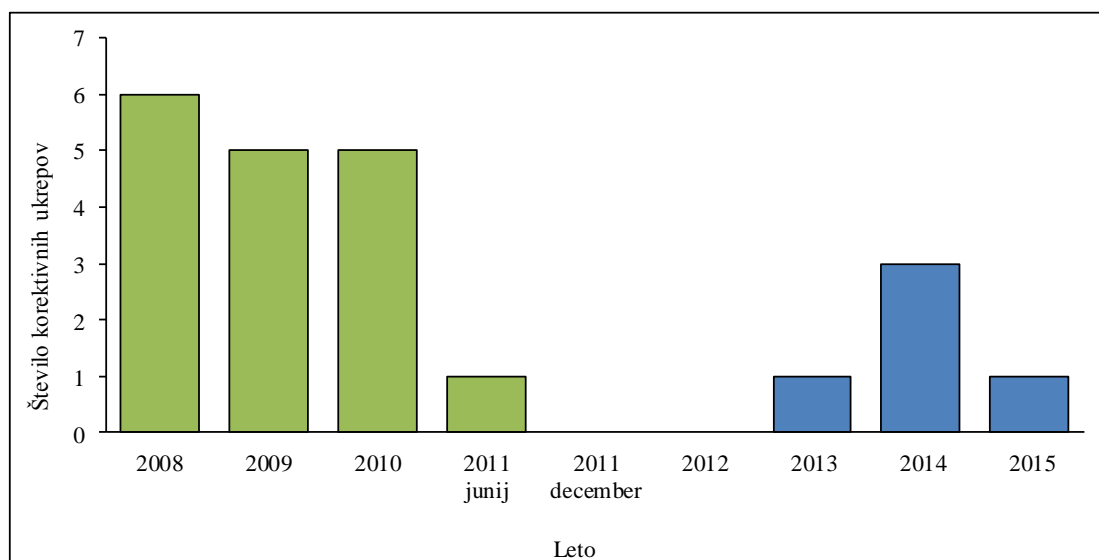


Slika 4: Deleži korektivnih ukrepov znotraj FSC načel v l. 2014

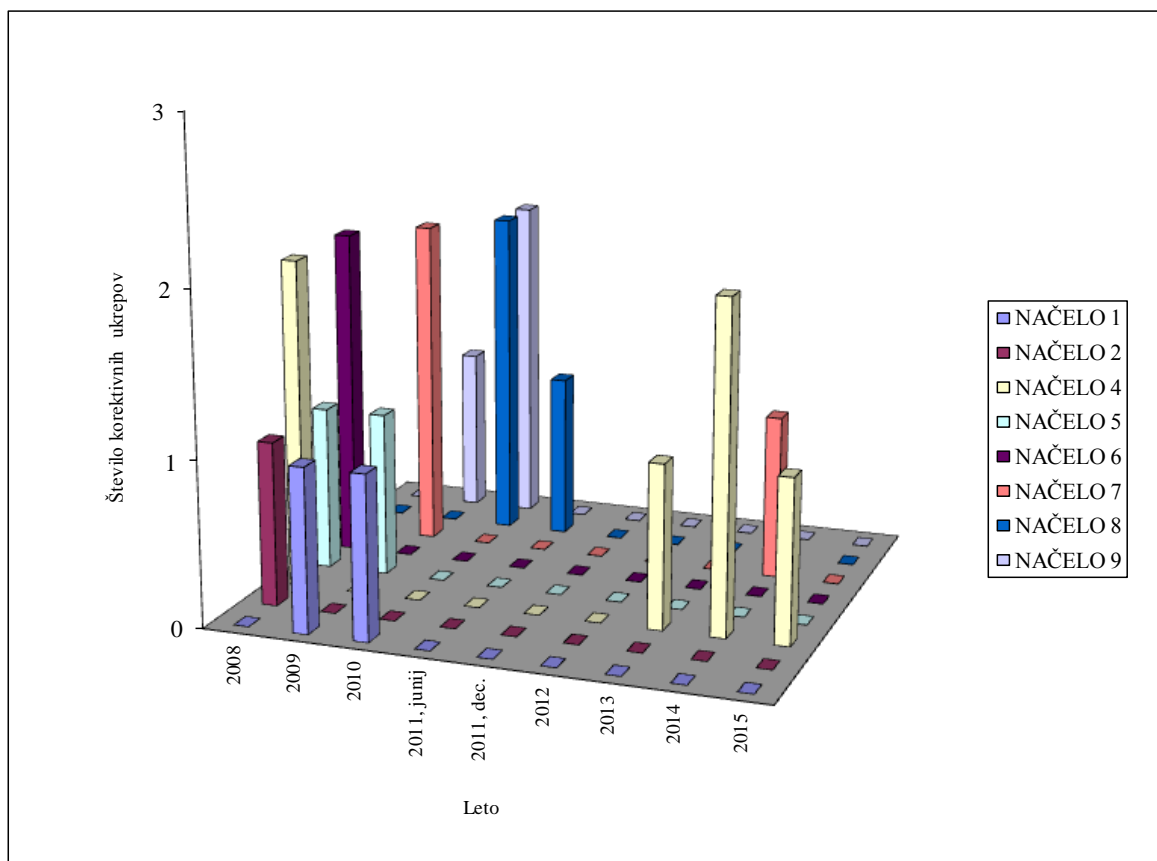
V tem letu sta se pojavila dva manjša ukrepa znotraj načela 4 (odnosi v skupnosti in pravice delavcev) zaradi manjših neskladij pri kriteriju 4.4.3 (4.2.2), ki so se kazala v neustreznem posvetovanju med lokalnim prebivalstvom (npr. pogodbeni delavci) in skupinami, kot so koncesionarji, na kar so nakazovale pritožbe gozdnih delavcev, ki so morali delati v slabih vremenskih razmerah ali pa so morali žrtvovati sobote in praznike, da bi nadomestili izgubljeni čas. Korektivni ukrep je v tem primeru navajal, da naj SKZG dopolni sistem stalnega posvetovanja med lokalnim prebivalstvom in skupinami deležnikov, zlasti z gozdnimi delavci o delovnih razmerah in s koncesionarji o vključevanju postopkov gospodarjenja z gozdovi s strani Zavoda za gozdove Slovenije (v nadaljevanju ZGS) in o sistemu prepustnic. Prav tako se je pojavilo tudi manjše neskladje pri kriteriju 4.2.4 (4.2.5), kjer je izvajalec del na traktorju prežagoval hlode brez osebnih varovalnih sredstev (zaščite za oči in ušesa). Korektivni ukrep je navajal, da morajo delavci biti opremljeni z zaščitnimi sredstvi, ki ustrezajo njihovemu delu in so v skladu z ILO Safety and health in forestry work (1998). V tem letu se je pojavil tudi še en manjši korektivni ukrep znotraj načela 7 (načrt gospodarjenja) pri kriteriju 7.3.2, kjer gozdni delavci niso vedeli, da je gozd certificiran in niso poznali zahtev FSC. Korektivni ukrep je določal, da morajo vsi delavci biti deležni usposabljanja, ki ustreza njihovim delovnim nalogam in odgovornostim. Usposabljanje mora vključevati tudi poznavanje FSC zahtev.

V letu **2015** se manjše odstopanje pojavi znotraj načela 4 pri kriteriju 4.2.3, saj so gozdni delavci obviselo drevo pustili v tem stanju čez noč in še naslednji dan, saj se je koncesionarju pokvaril gozdarski traktor. Korektivni ukrep je določal, da mora SKZG zagotoviti, da koncesionarji zapustijo sečišče ustrezno zavarovano, ko odidejo iz njega.

Iz analize lahko povzamemo, da se število korektivnih ukrepov z leti zmanjšuje, na začetku drugega obdobja veljavnosti certifikata (v letu 2011 in 2012), se neskladja sploh ne pojavljajo (Slika 5).



Slika 5: Skupno število korektivnih ukrepov čez celotno obdobje certifikata



Slika 6: Pregled korektivnih ukrepov po FSC načelih po letih

Iz slike 6 je razvidno, da sta bila v prvem obdobju veljavnosti certifikata predpisana po dva korektivna ukrepa v letu 2008 iz načel 4 in 6 ter eden iz načela 2 in 5; dva v letu 2009 iz načela 7, ter po eden iz načel 1, 5 in 9; v letu 2010 pa po dva zaradi neskladij z načeloma 8 in 9 ter eden iz načela 1. V drugem obdobju veljavnosti certifikata pa so se pojavili korektivni ukrepi iz načela 4 v letih 2013, 2014 in 2015, ter eden korektivni ukrep iz načela 7 v letu 2014.

Pri pregledu povprečnih ocen skladnosti delovanja z načeli (Preglednica 5), je razvidno da SKZG v obeh obdobjih veljavnosti certifikata dobro gospodari z gozdom (povprečne ocene višje kot 3) in da so le-te v prvem obdobju veljavnosti certifikata malenkost višje v primerjavi z drugim obdobjem. V prvem obdobju veljavnosti certifikata je najvišjo povprečno oceno skladnosti 4,1 skozi celotno obdobje (tj. odlično gospodarjenje) dobilo načelo 8 (nadzor in ocenjevanje gozdov). Vsa ostala načela pa so imela dokaj podobne ocene. V drugem obdobju veljavnosti certifikata nobeno načelo ni ocenjeno z odličnim

nivojem izpolnjevanja kriterijev (povprečna ocena višja od 4). Vsa načela so imela povprečno oceno skoraj identično. Ugotovili smo, da pojav korektivnega ukrepa ne vpliva neposredno na oceno skladnosti s kriteriji in tako tudi ne na povprečno oceno skladnosti po načelih, saj le-te ponazarjajo uspešnost gospodarjenja z gozdom v širšem pogledu.

Preglednica 5: Skladnost gospodarjenja s FSC načeli

| FSC načelo | Povprečna ocena skladnosti* | | | | | | | | |
|------------------|-----------------------------|------|------|-----------------|--------------------|------|------|------|------|
| | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 (junij) | 2011 (december) | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
| 1 | 3,2 | 3,2 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 |
| 2 | 3,3 | 3,3 | 3,3 | 3,3 | 3,3 | 3,3 | 3,3 | 3,3 | 3,3 |
| 4 | 3,4 | 3,4 | 3,4 | 3,4 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 |
| 5 | 3,3 | 3,3 | 3,3 | 3,3 | 3,2 | 3,2 | 3,2 | 3,2 | 3,2 |
| 6 | 3,6 | 3,7 | 3,7 | 3,7 | 3,5 | 3,5 | 3,5 | 3,5 | 3,8 |
| 7 | 4 | 3,5 | 3,5 | 3,5 | 3,1 | 3,1 | 3,1 | 3,1 | 3,1 |
| 8 | 4,1 | 4,1 | 4,1 | 4,1 | 3 | 3 | 3 | 3 | 3 |
| 9 | 3 | 3 | 2,8 | 2,8 | 3,3 | 3,3 | 3,3 | 3,3 | 3,3 |
| Povprečje | 3,5 | 3,4 | 3,4 | 3,4 | 3,2 | 3,2 | 3,2 | 3,2 | 3,2 |

*1 - velika neskladnost, 2 - majhna neskladnost, 3 - skladnost, 4 - odličnost, 5 - odličnost

5 RAZPRAVA IN SKLEPI

V nalogi smo analizirali skladnost trajnostnega gospodarjenja SKZG z državnimi gozdovi z zahtevami FSC standarda v dveh obdobjih veljavnosti certifikata, pri tem smo analizirali število korektivnih ukrepov predpisanih zaradi neskladnosti s FSC kriteriji znotraj načel, stopnjo nujnosti ukrepanja in presojevalčeve ocene skladnosti doseganja kriterijev.

Dosedanjih raziskav o skladnosti trajnostnega gospodarjenja s FSC načeli in kriteriji je zelo malo (našli smo samo raziskavo Dahl, 2010 in Avdibegović in sod., 2014), zato bomo v razpravi dobljene rezultate primerjali predvsem z revizijskimi poročili, ki se nanašajo na delovanje SKZG (Revizijsko poročilo Upravljanje z gozdovi, 2012).

Iz primerjave predpisanih korektivnih ukrepov z dosedanjimi raziskavami (Dahl, 2001 in Avdibegović in sod., 2014) lahko zaključimo, da se tako v Sloveniji kot v BIH pojavlja največ neskladij manjše stopnje nujnosti ukrepanja pri gospodarjenju z državnimi gozdovi ter da se največ odstopanj pojavlja pri načelu 4 (odnosi v skupnosti in pravice delavcev). V BIH se ta ugotovitev nanaša na l. 2012, v naši raziskavi pa smo preučevali obdobje od l. 2008 do l. 2015. Rezultati se delno ujemajo tudi z raziskavo Dahl (2001), kjer se je četrtnina korektivnih ukrepov na Švedskem nanašalo prav tako na načelo 4.

Presojevalčeve povprečne ocene skladnosti gospodarjenja za analizirana obdobja veljavnosti certifikata (povprečne ocene višje od 3), kažejo na to, da je SKZG v analiziranih obdobjih gospodaril dobro z državnimi gozdovi in skladno s FSC načeli. Ker pa se je število neskladij s FSC kriteriji in načeli skozi analizirano obdobje zmanjševalo lahko tudi sklepamo, da je SKZG z leti postopoma prilagodil gospodarjenje zahtevam FSC ter da se raven trajnostnega gospodarjenja z državnimi gozdovi izboljšuje. Drugačno sliko pa kažejo rezultati Revizijskega poročila Upravljanje z gozdovi (2012). Le-to navaja, da SKZG gospodari negospodarno, saj brez pravnih podlag plačuje stroške vzdrževanja gozdnih cest, ter plačuje ZGS za izvajanje nalog, ki se nanašajo na gospodarjenje z gozdovi, katere bi moral izvajati sam. Iz ugotovitev lahko sklepamo, da gre pri tem za neupoštevanje FSC načela 1 (skladnost z zakoni in FSC načeli) in načela 5 (koristi iz gozda).

V poročilu prav tako navajajo, da SKZG v letu 2009 ni sklenil aneksov h koncesijskim pogodbam s koncesionarji s katerimi bi se določili letni obseg in dinamika izkoriščanja gozdov ter plačila koncesijske dajatve. Iz navedenega lahko sklepamo, da je v tem primeru tudi kršil FSC načelo 1 (skladnost z zakoni in FSC načeli) ter FSC načelo 4 (odnosi v skupnosti in pravice delavcev). Navedbe se skladajo z ugotovitvami naše analize, saj je skozi analizirano obdobje SKZG dobil največ korektivnih ukrepov ravno povezanih z načelom 4. Nadalje SKZG ni bil učinkovit pri nadzoru nad izvajanjem del v državnih gozdovih, saj v istem letu ni zagotovil sistema nadzora nad evidentiranjem vseh gozdno-lesnih sortimentov, kar kaže na kršenje načela 8 (nadzor in ocenjevanje). Če primerjamo ugotovitve Računskega sodišča z ugotovljenimi neskladji presojevalcev FSC med terenskimi pregledi, lahko povzamemo, da so se v prvem obdobju veljavnosti certifikata res pogosteje pojavljala kršenja FSC načel 8 in 9 ter redkeje načel 1 in 5, in da je najbolj zastopano ravno kršenje načela 4 (odnosi v skupnosti in pravice z delavci) skozi celotno obdobje veljavnosti certifikata. Ker pa presojevalci FSC certifikacijskega organa izvajajo kontrolne preglede le na dveh ali treh naključno izbranih OE sklepamo, da ne dobijo tako širokega vpogleda v celostno gospodarjenje SKZG z gozdovi, kot ga je imelo Računsko sodišče. Kljub temu dejstvu pa opazimo skupne točke, ki se nanašajo na neskladno gospodarjenje z državnimi gozdovi.

Na podlagi rezultatov analize deleža predpisanih korektivnih ukrepov skozi vso obdobje veljavnosti certifikata, lahko prvo postavljeno hipotezo; *skladnost trajnostnega gospodarjenja z državnimi gozdovi glede na načela in kriterije FSC se z leti povečuje, saj se delež predpisanih korektivnih ukrepov zmanjšuje*, potrdimo. V prvem obdobju veljavnosti certifikata je bilo skupno 17 korektivnih ukrepov, v drugem obdobju veljavnosti certifikata pa se je skupno število predpisanih korektivnih ukrepov zmanjšalo na 5.

Drugo postavljeno hipotezo; *največji delež predpisanih korektivnih ukrepov pri gospodarjenju z državnimi gozdovi se nanaša na 6. načelo - Ohranjanje naravne raznolikosti, zaščita pokrajine, delovanje v skladu s cilji ekologije ter stabilnosti in*

celovitosti gozdov, zavržemo. Neskladji z načelom 6 se pojavita le še v letu 2008 kot ukrep manjše stopnje nujnosti in kot priporočilo. V zadnjih letih se korektivni ukrepi pojavljajo predvsem zaradi odstopanja od načela 4 (odnosi v skupnosti in pravice delavcev).

Tretje postavljeno hipotezo; *predpisani korektivni ukrepi predstavljajo manjša odstopanja od zahtev FSC*, lahko potrdimo. Dva korektivna ukrepa večjega odstopanja od načel 1 in 9 se pojavita le enkrat in sicer v letu 2010, vendar se v obeh obdobjih veljavnosti certifikata pojavljajo le korektivni ukrepi manjše stopnje nujnosti in priporočila.

6 POVZETEK

Vse večja okoljska osveščenost, da je potrebno gozdne ekosisteme ohranjati tudi za bodoče generacije, je na pobudo okoljevarstvenih organizacij privedla do oblikovanja mednarodnih shem certificiranja trajnostnega gospodarjenja z gozdovi. Certificiranje gozdov je pogoj za nadaljnjo sledenje lesa in s tem certificiranje lesnopredelovalne industrije. Pridobljen certifikat pomeni večjo konkurenčnost lesa in certificiranih lesnih izdelkov na domačih in tujih trgih. Ena izmed prvih shem, ki je spodbujala trajnostno, okolju prijazno, ekonomsko sprejemljivo in socialno pravično gospodarjenje z gozdovi je bila FSC shema.

V naši raziskavi je bila analizirana skladnost gospodarjenja Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov z državnimi gozdovi glede na zahteve FSC standarda. S pomočjo certifikacijskih poročil, ki jih je pripravil angleški certifikacijski organ Woodmark Soil Association, je bilo analizirano neskladje in posledično izdani korektivni ukrepi v prvem obdobju veljavnosti certifikata, od leta 2008 do junija 2011 in v drugem obdobju, od decembra 2011 do 2015. Pri analizi korektivnih ukrepov glede na FSC načela in kriterije so bile pregledane tudi stopnje nujnosti izvedbe ukrepov. Prav tako so bile v obeh obdobjih certifikata pregledane povprečne ocene skladnosti gospodarjenja s FSC načeli, ki jih poda presojevalec po svoji strokovni oceni in niso direktno vezane na izrečene korektivne ukrepe.

Na podlagi rezultatov analize zahtevanih korektivnih ukrepov skozi vso obdobje veljavnosti certifikata, je bilo ugotovljeno, da se skladnost trajnostnega gospodarjenja z državnimi gozdovi glede na načela in kriterije FSC z leti izboljšuje. V prvem obdobju veljavnosti certifikata je bilo skupno predpisanih 17 korektivnih ukrepov, v drugem obdobju pa le 5. Dva korektivna ukrepa večjega odstopanja od načel 1 (skladnost z zakoni in načeli) in 9 (vzdrževanje gozdov visoke ohranitvene vrednosti) se pojavita v letu 2010. Decembra 2011 in leta 2012 ni bilo izrečenih korektivnih ukrepov. Skozi ostalo obdobje veljavnosti certifikata pa se pojavljajo le korektivni ukrepi manjše stopnje nujnosti in priporočila. V zadnjih letih se korektivni ukrepi v glavnem pojavljajo le zaradi manjših odstopanj od načela 4 (odnosi v skupnosti in pravice delavcev). Iz povprečnih ocen skladnosti gospodarjenja z gozdom kot tudi iz vse manjšega števila zahtevanih korektivnih

ukrepov, je razvidno da SKZG z gozdom dobro gospodari in da se skladnost gospodarjenja z leti izboljšuje.

7 VIRI

Avdibegović M., Marič B., Bećirović D., Mutabdzija Bećirović S., Pezdevšek

Malovrh Š. 2014. Forest Certification in Bosnia–Herzegovina and Slovenia: Obstacles and Effects. V: Natural Resources, Green Technology Sustainable Development, Proceedings, Zagreb, 26-28 nov. 2014. Radojčić Redovniković I., Jakovljević T., Halambek j., Vuković M., Erdec Hendrih D. (ur). Zagreb, Faculty of Food Technology and Biotechnology, University of Zagreb: 8-14

Bureau Veritas Slovenija

<http://www.bureauveritas.si/home/about-us/our-business/certification/industry-tailored-schemes/wood-and-forestry/fsc/> (9. sep. 2016)

Breznik B. 2004. Razvitost trga gozdnih lesnih sortimentov v Sloveniji: magistrsko delo (Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive vire). Ljubljana, samozal.: 145 str.

Cashore B., Egan E., Auld G., Newsom D. 2007. Revising Theories of Nonstate MarketDriven (NSMD) Governance: Lessons from the Finnish Forest Certification Experience. *Global Environmental Politics*, 7, 1: 1-44

Cubbage F., Diaz D., Yapura P., Dube F. 2010. Impacts of forest management certification in Argentina and Chile. *Forest Policy and Economics*, 12: 497-504

Dahl L. 2001. FSC in Practice. Stockholm, Swedish Society for Nature Conservation and the World Wide Fund for Nature.

FSC 2016

<http://ic.fsc.org/> (9. sep. 2016)

FSC International Standard: FSC Principles and Criteria for Forest Stewardship (1996)

<https://ca.fsc.org/preview.fsc-std-01-001-v4-0-fsc-principles-and-criteria-for-forest-stewardship.a-832.pdf> (9. sept. 2016)

Gulbrandsen L.H. 2005. The Effectiveness of Non-State Governance Schemes: A Comparative Study of Forest Certification in Norway and Sweden. *International Environmental Agreements*, 5: 125-149

ILO Safety and health in forestry work (1998)

http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@ed_protect/@protrav/@safework/documents/normativeinstrument/wcms_107793.pdf (30. avg. 2016)

Kärnä J., Hansen E., Juslin H. 2003. Environmental activity and forest certification in marketing of forest products – a case study in Europe. *Silva Fennica*, 37, 2: 253–267

Krajčič D. 1996. Certificiranje v gozdarstvu. *Zbornik gozdarstva in lesarstva*, 50: 67-75

Lukashevich V., Shegelman I., Vasilyev A., Lukashevich M. 2016 Forest certification in Russia: development, current state and Problems. *Lesnický Časopis = Forestry Journal*, 62: 48-55

Marx A., Cuypers D. 2010. Forest certification as a global environmental governance tool: What is the macro-effectiveness of the Forest Stewardship Council? *Regulation & Governance*, 4: 408–434

PEFC 2016.

<http://pefc.org/> (9. sep. 2016)

Piškur M. 2005. Možnosti sledenja certificiranega lesa v Sloveniji: magistrsko delo (Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive vire). Ljubljana, samozal.:145 str.

Rametsteiner E. 1999. Sustainable Forest Management Certification – Framework
Conditions, Systems Designs and Impacts Assessment. Vienna, MCPFE Liaison
Unit: 200 str.

Revizijsko poročilo Upravljanje z gozdovi. 2012. Računsko sodišče Republike Slovenije:
186 str.

[http://www.rs-rs.si/rsrs/rsrs.nsf/I/K38B07CAD3EAF5421C1257A000030F18C/\\$file/Gozd_SP09.pdf](http://www.rs-rs.si/rsrs/rsrs.nsf/I/K38B07CAD3EAF5421C1257A000030F18C/$file/Gozd_SP09.pdf) (1. sept. 2016)

Stringer C. 2006. Forest certification and changing global commodity chains. Journal of
Economic Geography, 6:701-722

Woodmark Splošni standard in kontrolni seznam (2014)

<https://www.soilassociation.org/media/4435/slovenia-wm-generic-std-adt-v42-may-2014-bilingual.pdf> (9. avg. 2016)

ZAHVALA

Najprej bi se rad zahvalil mentorici doc. dr. Špeli Pezdevšek Malovrh, ki je sprejela mentorstvo, me usmerjala in pomagala pri pripravi diplomske naloge.

Prof. dr. Janezu Krču se zahvaljujem za recenzijski pregled diplomske naloge.

PRILOGA A:

FSC NAČELA IN FSC KRITERIJI po Woodmarkovem Splošnem standardu in kontrolnem seznamu

FSC NAČELO 1: SKLADNOST Z ZAKONI IN FSC NAČELI

Gospodarjenje z gozdom mora spoštovati vse merodajne zakone države, v kateri deluje, mednarodne pogodbe in dogovore, katerih podpisnik je država in upoštevati vsa Načela in kriterije FSC.

FSC kriterij 1.1

Gospodarjenje z gozdom mora spoštovati vse nacionalne in lokalne zakone in administrativne zahteve

1.1.1 Ni utemeljenih izrazitih izjav o neskladju z nacionalno in lokalno zakonodajo in administrativnimi zahtevami, ki se nanašajo na gospodarjenje z gozdom.

1.1.2 Upravljavci gozda kažejo poznavanje ustreznih pravil stroke, smernic in sporazumov.

1.1.3 Obstaja usklajenost z duhom vseh ustreznih pravil stroke, smernic in sporazumov.

FSC kriterij 1.2

Potrebno je plačevati vse veljavne takse, koncesnine, davke in druge pristojbine.

1.2.1 Upravljavci gozda lahko dokažejo plačilo vseh veljavnih taks, koncesnin, davkov in drugih ustreznih pristojbin.

FSC kriterij 1.3

V državah podpisnicah je potrebno spoštovati vse zavezujoče mednarodne sporazume, kot so CITES, Konvencija ILO, ITTA in Konvencija o biotski raznolikosti.

1.3.1 Upravljavci gozda se zavedajo vključenosti Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi vrstami (CITES) v regiji in uvajajo ustrezno kontrolo za zagotovitev spoštovanja njenih določil.

1.3.2 Upravljavci gozda se zavedajo vključenosti Konvencij ILO, ki so uporabne v njihovi regiji in uvajajo ustrezno kontrolo za zagotovitev spoštovanja njihovih določil. Sprejetje ILO konvencij 29, 87, 97, 98, 100, 105, 111, 131, 138, 141, 142, 143, 155, 169, 182, in ILO Code of Practice on Safety and Health in Forest Work, Recommendation 135, Minimum Wage Fixing Recommendation, 1970 je minimalna zahteva za certificiranje

1.3.3 Delo otrok ni prisotno.

1.3.4 Upoštevajo se državni predpisi o minimalnem zajamčenem dohodku.

1.3.5 Prisilno ali suženjsko delo ni prisotno.

1.3.6 Upravljavci gozda se zavedajo vključenosti ITTA v njihovi regiji in uvajajo ustrezno kontrolo za zagotovitev spoštovanja njenih določil.

1.3.7 Upravljavci gozda se zavedajo vključenosti Konvencije o biotski raznolikosti, ustrezni za njihovo regijo in uvajajo ustrezne kontrole za nadzor upoštevanja njenih določil.

1.3.8 Upravljavci gozda izvajajo ustrezni nadzor, s katerim se zagotavlja, da se spoštujejo ostali mednarodni sporazumi.

FSC kriterij 1.4.

Neskladja med zakoni, pravilniki in FSC načeli in kriteriji bodo za potrebe certificiranja ocenjevali, od primera do primera, izdajatelji certifikata in druge vpletene, oziroma prizadete strani.

1.4.1 Upravljavci gozda so prepoznali nasprotja med zakoni, predpisi in FSC Načeli in Kriteriji in na to opozorijo ekipo inšpektorjev.

FSC kriterij 1.5

Gozdno-gospodarska področja je potrebno zaščititi pred nedovoljenimi sečnjami, naselitvami in drugimi nezakonitimi aktivnostmi.

1.5.1 Gozdno-gospodarska enota je zaščitena pred sečnjami in drugimi aktivnostmi izven nadzora upravljavcev gozda ali lokalnega prebivalstva s pravico uporabe (t.j. naseljevanje, nedovoljeni poseki, krivolov).

1.5.2 Vzpostavljen je sistem za nadzor in preprečevanje nezakonitih aktivnosti.

1.5.3 Upravljavci so izvedli vse razumne ukrepe za zaustavitev nedovoljene ali nezakonite izrabe gozda.

FSC kriterij 1.6

Upravljavci gozda morajo pokazati dolgoročno zavezanost k spoštovanju FSC načel in kriterijev.

1.6.1 Upravljavci gozda morajo dati izjavo o svoji dolgoročni zavezanosti k spoštovanju FSC Načel in Kriterijev.

1.6.2 Upravljavci gozdov morajo navesti vsa zemljišča s katerimi upravljajo in ki ne sodijo v okvir certifikacijske evalvacije.

FSC NAČELO 2: PRAVICA DO POSESTI IN UPORABE TER ODGOVORNOST

Dolgoročna pravica do posesti in pravice uporabe zemljišč in gozdnih virov bodo jasno določene, dokumentirane in pravno utemeljene.

FSC kriterij 2.1

Potrebno je predložiti jasen dokaz o dolgoročni pravici uporabe zemljišča (t.j. listina o lastništvu, običajne pravice, najemne pogodbe).

2.1.1 Navedeno je ime in pravni status subjekta, ki upravlja z gozdom.

2.1.2 Na voljo je karta z jasno označenimi zakonskimi mejami.

2.1.3 Zemljišče je namenjeno za dolgoročno gospodarjenje z gozdom.

2.1.4 Skupnosti imajo nedvomen, zanesljiv, verodostojen in uradno priznan dokaz, potrjen s strani samih skupnosti, o skupni lasti in nadzoru zemljišč, ki si jih običajno lastijo ali jih kako drugače naseljujejo in uporabljajo.

FSC kriterij 2.2

Lokalne skupnosti z zakonsko ali običajno pravico do posesti ali uporabe zemljišča bodo vzdrževale nadzor nad aktivnostmi v gozdu do te mere, ki je potrebna za zaščito njihovih pravic ali virov, razen če nadzora prostovoljno ne prepustijo drugim službam.

2.2.1 Vse zakonske ali običajne pravice do posesti ali uporabniške pravice lokalnih skupnosti so jasno dokumentirane in kartirane s strani upravljavca gozda.

2.2.2 Vse zakonske ali običajne pravice do posesti ali uporabniške pravice vseh lokalnih skupnosti so priznane in spoštovane v gozdno-gospodarskih načrtih in v praksi.

2.2.3 Lokalne skupnosti izvajajo nadzor nad aktivnostmi v gozdu v takšnem obsegu, ki ščiti njihove pravice in vire.

FSC kriterij 2.3

Potrebno je uporabiti ustrezne mehanizme za razreševanje sporov glede pravice do posesti in uporabniških pravic. Okoliščine in status vseh nerešenih sporov se bodo v postopku certifikacijske evalvacije izrecno upoštevale. Spori večjih razsežnosti, ki bodo vključevali večje število interesov, bodo diskvalificirali postopek certificiranja.

2.3.1 Obstajajo ustrezni mehanizmi za reševanje sporov glede pravice do posesti in uporabniških pravic med upravljavci gozda in lokalno skupnostjo.

2.3.2 V primeru kakršnegakoli spora se spoštujejo obstoječi mehanizmi za reševanje sporov glede pravice do posesti in uporabniških pravic med lokalnimi skupnostmi in upravljavci gozda.

2.3.3 Obstajajo politika gospodarjenja in delovni postopki, ki zahtevajo, da se v primeru spora ali nestrinjanja med lokalno skupnostjo in upravljavcem gozda glede zemljiških pravic, gozdarske aktivnosti, ki omejujejo bodoče uživanje takšnih pravic, zaustavijo do rešitve spora.

2.3.4 Izvajajo se vsi razumni napori za zagotovitev dostopa do gozdnih virov vsem lokalnim skupnostim, ki nimajo zakonskih ali običajnih pravic, če takšen dostop ne omejuje doseganja ciljev gospodarjenja.

2.3.5 Ni dokazov o nerešenih sporih večjih razsežnosti, ki bi vključevali pomembno število interesov glede pravice do posesti ali uporabniških pravic.

FSC NAČELO 3: PRAVICE AVTOHTONEGA PREBIVALSTVA

Priznati in spoštovati je potrebno zakonske in običajne pravice avtohtonega prebivalstva do posesti, uporabe in gospodarjenja s svojimi zemljišči, teritorijem in naravnimi bogastvi.

3.1.1 Upravljavec gozda dokumentira identiteto, lokacijo in populacijo vseh avtohtonih in tradicionalnih narodov, vključno z migratornimi skupinami, ki živijo v bližini področja gospodarjenja.

3.1.2 Vse zahteve po zemljiščih, teritorijih ali običajnih pravicah znotraj področja gospodarjenja so dokumentirane in jasno kartirane.

3.1.3 Skupnosti, o katerih je govora, so se same identificirale kot avtohtone ali plemenske.

3.1.4 Nikakršni gozdno-gospodarski postopki na področjih, kartiranih v normativu 3.1.2 zgoraj se ne odvijajo brez jasnega dokaza o prostovoljni in zavestni privolitvi avtohtonega in tradicionalnega prebivalstva, ki uveljavljajo pravico do zemljišč, teritorija ali običajnih pravic.

FSC kriterij 3.2

Pred začetkom kakršnihkoli gozdarskih del pod zunanjo upravo v bližini zemljišč avtohtonega prebivalstva je potrebno pod nadzorom skupnosti fizično razmejiti vse potencialne skupne meje zemljišč skupnosti.

3.2.1 Pred začetkom kakršnihkoli gozdarskih del pod zunanjo upravo v bližini zemljišč avtohtonega prebivalstva je potrebno pod nadzorom skupnosti fizično razmejiti vse potencialne skupne meje zemljišč skupnosti.

3.2.2 Gozdno-gospodarski postopek mora imeti dokumentirane vse potencialne grožnje, neposredne ali posredne, za vire ali pravice takšnega avtohtonega prebivalstva (motenje vodnih virov ali divjadi).

3.2.3 Gozdno-gospodarski postopki morajo imeti ustrezne dokumentirane politike in postopke, ki preprečujejo vsakršne zlorabe oziroma neposredno ali posredno ogrožanje virov ali pravic takšnega avtohtonega prebivalstva.

3.2.4 Zagotovljen je tradicionalni dostop za eksistenčne uporabnike in tradicionalne dejavnosti potencialne grožnje, neposredne ali posredne, za vire ali pravice takšnega avtohtonega prebivalstva (motenje vodnih virov ali divjadi).

FSC kriterij 3.3

Mesta posebnega kulturnega, ekološkega, gospodarskega ali religioznega pomena za avtohtono prebivalstvo je potrebno jasno določiti v sodelovanju s tem prebivalstvom, upravljavci gozda pa jih morajo priznati in zaščititi.

3.3.1 Pred začetkom gozdno-gospodarskih aktivnosti je potrebno dokumentirati in realizirati politike in postopke za identifikacijo, beleženje in kartiranje področij z arheološkim, religioznim, zgodovinskim ali drugim kulturnim pomenom.

3.3.2 Politike in postopki vključujejo sodelovanje avtohtonega prebivalstva pri identifikaciji takšnih področij.

3.3.3 Politike in postopki za identifikacijo in zaščito takšnih mest med potekom gospodarskih aktivnosti (t.j. sečnja, gradnja cest, itd.) so dokumentirane in se izvajajo.

3.3.4 Politike in postopki za ustrezno zaščito ali upravljanje prepoznanih mest so dokumentirane in se izvajajo.

3.3.5 Vsi načrti za zaščito in upravljanje takšnih mest so predmet popolnega zavestnega soglasja odgovarjajočih predstavnikov avtohtonega prebivalstva.

FSC kriterij 3.4

Avtohtono prebivalstvo je upravičeno do nadomestila za uporabo njihovih tradicionalnih znanj v zvezi z izrabo gozdnih vrst ali sistemov gospodarjenja pri aktivnostih v gozdu. Za takšno nadomestilo se je potrebno formalno dogovoriti po prostovoljnem in zavestnem pristanku pred začetkom aktivnosti v gozdu.

3.4.1 Upravljavci so zabeležili vse znane primere uporabe tradicionalnih znanj (t.j. v zvezi z izrabo gozdnih vrst ali sistemov gospodarjenja) pri delih v gozdu.

3.4.2 Lokalne skupnosti so obveščene o takšnih primerih uporabe, vključno s potencialnimi komercialnimi koristmi za gozdno- gospodarsko podjetje.

3.4.3 Lokalne skupnosti prejmejo pošteno nadomestilo za vsako takšno uporabo, v skladu s predhodnim sporazumom.

FSC NAČELO 4: ODNOSI V SKUPNOSTI IN PRAVICE DELAVCEV

Gozdno-gospodarske aktivnosti bodo vzdrževale ali pospeševale dolgoročno ekonomsko blagostanje gozdnih delavcev in lokalnih skupnosti.

FSC kriterij 4.1

Skupnosti znotraj gozdno-gospodarskega področja ali ob njem je potrebno dati priložnost za zaposlovanje, izobraževanje in druge usluge.

4.1.1 Izvedeni so vsi razumni napor za zaposlovanje delavcev iz lokalnih skupnosti, preden se iščejo delavci z drugih področij. Po potrebi je izvedeno tudi izobraževanje.

4.1.2 Izvedeni so vsi razumni napor, v skladu z velikostjo, tipom in lokacijo gozdno-gospodarskega podjetja, za zagotovitev dostopa do osnovnih uslug članom lokalne skupnosti (t.j. zdravstvo in izobraževanje).

4.1.3 Delavci niso diskriminirani v smislu zaposlovanja, napredovanja, odpuščanja, nagrajevanja in z zaposlitvijo povezane socialne varnosti.

4.1.4 Plače ali dohodki pogodbenih delavcev so najmanj tako visoki kot tisti v primerljivih poklicih v isti regiji in v nobenem primeru niso nižji kot je zajamčena najnižja plača.

FSC kriterij 4.2.

Gospodarjenje z gozdom mora spoštovati ali presegati vse ustrezne zakone in/ali predpise, ki zadevajo zdravje in varnost zaposlenih in njihovih družin.

4.2.1 Upravljalci so seznanjeni z ustreznimi zdravstvenimi in varnostnimi smernicami in predpisi.

4.2.2 Upravljalci so ocenili tveganje za delavce na različnih nalogah in opremi in izvajajo vse potrebne ukrepe za zmanjšanje ali odpravo takšnih tveganj.

4.2.3 Izvaja se izobraževanje s področja varnosti, ki je primerno nalogam, ki jih delavci opravljajo in opremi, ki jo uporabljajo.

4.2.4 Delavci so oskrbljeni z zaščitno opremo, primerno njihovim delovnim nalogam. Oprema, ki jo uporabljajo, je v skladu z ILO navodili o varnosti pri delu v gozdarstvu.

4.2.5 Upravljalci izvajajo vse razumne ukrepe za to, da delavci uporabljajo razpoložljivo zaščitno opremo.

4.2.6 Upravljalci beležijo vse nesreče pri delu in smrtne nesreče delavcev in vzroke zanje, beležijo ukrepe za preprečevanje podobnih nesreč v prihodnosti in izvajajo takšne preventivne ukrepe.

4.2.7 Zagotovljene so odškodnine v primeru nesreče.

4.2.8 Zdravstveni in varnostni ukrepi so usklajeni z minimalnimi nacionalnimi zahtevami.

4.2.9 Kjer delavci prebivajo v začasnih delovnih bivališčih, morajo minimalne razmere za nastanitev in prehranjevanje izpolnjevati zahteve ILO pravilnika postopkov o varnosti in zaščiti pri delu v gozdarstvu.

FSC kriterij 4.3

Zagotovljene so pravice delavcev do organiziranja in pogajanja s svojimi delodajalci, tako kot to določata Konvenciji 87 in 98 Mednarodne delavske organizacije (ILO).

4.3.1 Pogoji dela so v skladu s Konvencijo 87 Mednarodne delavske organizacije (glejte Prilogo 2). Ta Konvencija govori o pravicah delavcev do: svobode zbiranja in zaščite pravice do organiziranja.

4.3.2 Pogoji dela so v skladu s Konvencijo 98 Mednarodne delavske organizacije (glejte Prilogo 2) Ta Konvencija govori o pravicah delavcev do: organiziranja in kolektivnih pogajanj.

FSC kriterij 4.4

Gospodarski plani in aktivnosti morajo vsebovati rezultate ocene socialnega vpliva. Potrebno je vzdrževati razgovore z ljudmi in skupinami, ki so zaradi gospodarskih aktivnosti neposredno prizadeti.

4.4.1 Upravljalci so izdelali in izvajajo oceno socialnega vpliva glede na velikost in intenzivnost njihovih aktivnosti, ki:

- identificira prizadete skupine
- vključuje pogovore s prizadetimi skupinami
- identificira glavne vplive aktivnosti na te skupine
- navaja ukrepe za izboljšanje identificiranih negativnih vplivov
- skrbi za redne stike s prizadetimi skupinami zaradi nadzora učinkovitosti ukrepov

4.4.2 Rezultati ocene socialnih vplivov so vključeni v upravljalske odločitve

4.4.3 Upravljalci gozdov se nenehno posvetujejo z lokalnim prebivalstvom in zainteresiranimi skupinami (tako z moškimi kot z ženskami).

FSC kriterij 4.5

Uvedeni bodo ustrezni mehanizmi za reševanje pritožb in za zagotavljanje poštenih nadomestil v primeru izgube ali škode, ki bi vplivale na zakonske ali običajne pravice, lastnino, vire ali preživljanje lokalnega prebivalstva. Sprejeti bodo ukrepi za preprečevanje takšnih izgub ali škod.

4.5.1 Dokumentirani in uvedeni so ustrezni mehanizmi za reševanje pritožb.

4.5.2 Obstajajo in se izvajajo ustrezni mehanizmi za zagotavljanje poštenega nadomestila lokalnemu prebivalstvu, kjer so bile oškodovane njihove zakonske ali običajne pravice, lastnina, viri ali preživljanje.

4.5.3 Nenamerna škoda na prvotnih in tradicionalnih virih na (ali v bližini) prvotnih in tradicionalnih zemljiščih se mora nadomestiti skladno s sporazumom z avtohtonimi in tradicionalnimi skupnostmi.

4.5.4 Obstajajo mehanizmi za reševanje sporov s posvetovanjem, katerih namen je doseči sporazum ali dogovor, s katerim se preprečuje nastanek škode na lastnini, virih, pravicah in eksistenci.

FSC NAČELO 5: KORISTI IZ GOZDA

Gozdno-gospodarske aktivnosti bodo vzpodbujale učinkovito rabo mnogoštevilnih gozdnih proizvodov in uslug za zagotovitev ekonomske upravičenosti in širokega razpona okoljevarstvenih in socialnih koristi.

FSC kriterij 5.1

Gospodarjenje z gozdom si mora prizadevati za ekonomsko upravičenost ob upoštevanju celotnih okoljevarstvenih, socialnih in operativnih stroškov proizvodnje in zagotavljanju investicij, ki so potrebne za vzdrževanje ekološke produktivnosti gozda.

5.1.1 Obstaja delovni načrt in proračun gozdno-gospodarskega podjetja, ki prikazuje pričakovane stroške in prihodek vsaj za tekoče poslovno leto.

5.1.2 Prihodki, napovedani v letnem proračunu so v skladu s pričakovanim obsegom sečnje gozdnih proizvodov.

5.1.3 Napovedani prihodki v letnem proračunu so v skladu z vrednostjo proizvodov, primerljivo z regionalnimi ali nacionalnimi normativi.

5.1.4 Letni proračun po potrebi vsebuje ceno za les na panju, zakupnine ali rente.

5.1.5 Letni proračun navaja vse stroške, povezane z uvajanjem socialnih ali okoljevarstvenih zavez, navedenih v Načelih 4 in 6.

FSC kriterij 5.2.

Gozdno-gospodarske in marketinške aktivnosti morajo vzpodbujati optimalno izrabo in lokalno predelavo raznovrstnih gozdnih proizvodov.

5.2.1 Upravljavci gozda dajejo del svoje proizvodnje na razpolago lokalnim podjetjem, kot so manjši obrati ali predelovalne kapacitete, razen če za to ne obstajajo višji razlogi, ki to preprečujejo. (glejte 5.4 spodaj za podobne normative)

FSC kriterij 5.3

Pri gospodarjenju z gozdom je potrebno kar najbolj zmanjšati količino odpadka, ki je povezan z aktivnostmi, povezanimi s sečnjo in predelavo na mestu in se izogibati povzročanju škode na drugih gozdnih virih.

5.3.1 Med sečnjo in po sečnji na drevesih v preostalem sestoju ni prekomerne poškodovanosti.

5.3.2 Spravilo in predelava se opravita takoj po sečnji, tako da se zmanjša lesni odpadki.

5.3.3 Mehanizacija na sečišču se izbere tako, da se upošteva tudi potreba po minimalnem lesnem odpadku.

FSC kriterij 5.4

Gospodarjenje z gozdom si mora prizadevati za močno in raznoliko lokalno gospodarstvo in se izogibati odvisnosti od enega samega gozdnega proizvoda.

5.4.1 Obstaja evalvacija o obsegu možnih gozdnih proizvodov in uslug, ki vsebuje tudi "manj znane" drevesne vrste, ne-lesne gozdne proizvode in možnosti za rekreacijo v gozdu.

5.4.2 Upravljavci se zavedajo vloge teh proizvodov in uslug v lokalni ekonomiji (bodisi kot trgovsko blago ali za obstoj).

5.4.3 Upravljavci so ocenili možnost izrabe manj znanih vrst in ne-lesnih proizvodov s strani lokalnih podjetij za njihov račun.

5.4.4 Upravljavci vzpodbujajo izrabo manj znanih vrst in ne-lesnih proizvodov s strani lokalnih podjetij tam, kjer to ne ogroža drugih upravljavskih ciljev.

FSC kriterij 5.5

Gozdno-gospodarske aktivnosti bodo priznavale, vzdrževale in, kjer je ustrezno, povečevale vrednost koristi gozda in virov, kot so razvodja in ribištvo.

5.5.1 Upravljavci gozda so iz vrednotili vlogo in vpliv gozda znotraj povodja (glej kriterij 6.5b za normative v zvezi z vzdrževanjem vodnih virov in ribištva).

5.5.2 Upravljavci gozda razpolagajo s podatki o ribištvu nad, v in pod gozdnim razvodjem. (glejte kriterij 6.5b za normative v zvezi z vzdrževanjem vodnih virov in ribištva)

5.5.3 Gozdnogospodarski načrti in aktivnosti vsebujejo varovanje in pospeševanje povodij in ugotovljenih ribiških dobrin.

FSC kriterij 5.6

Izkoriščanje gozdnih proizvodov ne sme preseči nivoja, ki se trajno vzdržuje.

5.6.1 Gozdno-gojitveni sistem, na katerem temelji gospodarjenje, je jasno izdelan.

5.6.2 Pričakovani obseg sečnje na letni ravni in dolgoročno (za več kot eno obhodnjo) je jasno izkazan.

5.6.3 Pričakovani obseg sečnje je jasno upravičen v smislu trajno uravnoteženega donosa gozdnih proizvodov, na čemer je zasnovan gospodarski načrt.

5.6.4 Vsa predvidevanja glede obnove, rasti, viškov, distribucije glavnih komercialnih vrst po kvaliteti in številu so jasna in v skladu z najboljšimi možnimi podatki za lokacijo iz relevantnih raziskav in / ali popisov.

5.6.5 Pričakovani dolgoročni obseg sečnje ne presega lokalnih ali regijskih pričakovanj uravnoteženega donosa, pri čemer se upoštevajo vsi izvedeni gozdno-gojitveni posegi.

NAČELO 6: OKOLJEVARSTVENI VPLIV

Gospodarjenje z gozdom mora ohranjati biotsko raznolikost in njene spremljajoče vrednote, vodne vire, zemljo in edinstvene in občutljive ekosisteme in pokrajine ter s tem ohranjati ekološke funkcije in integriteto gozda."

FSC kriterij 6.1

Potrebno je izdelati oceno okoljskih vplivov v skladu z obsegom in intenzivnostjo gospodarjenja in v skladu z edinstvenostjo prizadetih virov ter jo ustrezno vključiti v sisteme gospodarjenja. Ocena mora vključevati stopnjo pomembnosti pokrajine in vplive objektov za proizvodnjo. Okoljske vplive je potrebno oceniti pred pričetkom del, ki lahko vplivajo na pokrajino.

6.1.1 Naveden je sistem, ki zagotavlja, da bo ustrezna ocena okoljskih vplivov izdelana pred začetkom kakršnihkoli aktivnost, motečih za okolje.

Sistem:

- odgovarja obsegu in intenzivnosti gospodarjenja
- upošteva značilnosti pokrajine
- je ustrezen glede na edinstvenost prizadetih virov

6.1.2 Obstaja sistem, ki zagotavlja, da se rezultati ocene vplivov upoštevajo v prihodnjih aktivnostih.

FSC kriterij 6.2a

Potrebno je zaščititi redke in ogrožene vrste in njihove habitate (t.j. področja gnezdenja in hranjenja).

6.2.1 Na podlagi najboljših razpoložljivih podatkov je bila napravljena ocena morebitne prisotnosti redkih in ogroženih vrst in njihovih habitatov (t.j. področja gnezdenja in hranjenja).

6.2.2 Področja, kjer se nahajajo ali se verjetno nahajajo takšne vrste, so prepoznana in označena na kartah.

6.2.3 Učinkoviti postopki so dokumentirani in se izvajajo za zaščito takšnih vrst in njihovih habitatov.

FSC kriterij 6.2b

Potrebno je ustanoviti varovana in zaščitena področja, v skladu z obsegom in intenzivnostjo gospodarjenja in edinstvenostjo prizadetih virov.

6.2.4 Področja regionalnega pomena za biotsko raznolikost so prepoznana na kartah in zaščitena pred sečnjo in drugimi motečimi aktivnostmi.

6.2.5 Vsaj 10% gozdne površine je določeno za varovano področje, prepoznano na kartah in se upravlja v smislu biotske raznolikosti kot glavnega cilja.

6.2.6 Vsaj polovica te površine (t.j. 5% celotne gozdne površine) je določena za zaščiteno področje, označeno na kartah. Ta površina je zaščitena pred komercialno sečnjo.

6.2.7 Izbira varovanih in zaščitanih področij je upravičena zaradi njihove pomembnosti pri povečevanju prispevka pri ohranjanju in pospeševanju biotske raznolikosti.

6.2.8 Zaščiteno področje vključuje primere vseh obstoječih ekosistemov znotraj gozdne površine.

6.2.9 Gibanje ključnih rastlinskih in živalskih vrst med rezervatom in področjem sečnje se vzpodbuja z ohranjanjem koridorjev neposekanega gozda, ki temelji na tokovih s povezavami preko obronkov in prelazov, ki povezujejo vse večje predele gozda, kjer se sečnja ne bo odvijala.

FSC kriterij 6.2c

Potrebno je nadzirati nedovoljen lov, ribolov, postavljanje pasti in nabiranje.

6.2.10 Ukrepi za nadzor nad lovom, ribolovom, postavljanjem pasti in nabiranjem rastlin ali živali so dokumentirani.

6.2.11 Izvajajo se vsi razumni ukrepi za preprečevanje lova zaščitanih vrst ali nastavljanja pasti.

FSC kriterij 6.3

Ekološke funkcije in vrednosti morajo ostati nedotaknjene, oziroma jih je potrebno izboljšati ali ponovno vzpostaviti, vključno z:

- a) regeneracijo in sukcesijo gozda
- b) genetsko raznolikostjo ter raznolikostjo vrst in ekosistemov
- c) naravnimi cikli, ki vplivajo na produktivnost gozdnega ekosistema.

6.3.1 Sprejeti gozdnogojitveni sistem ustreza ekologiji gozda.

6.3.2 Preučeni so bili sistemi manjših golosekov in selektivne sečnje, ki ustvarijo različne starostne razrede.

6.3.3 Gozdarske aktivnosti morajo, če je to v skladu z gozdno-gojitvenim sistemom, težiti k mešanim oddelkom, ki se razlikujejo po velikosti, obliki, vrstah in datumu sajenja in sečnje, skladno s pokrajino.

6.3.4 Obseg sečnje je sorazmeren z naravno dinamiko gozdnega tipa in dotične površine (razen v primeru jasnih gozdno-gojitvenih razlogov).

6.3.5 Gospodarjenje z gozdno površino kot celoto je zasnovano tako, da zagotavlja uspešno pomlajevanje celotnega razpona drevesnih vrst na gozdni površini v obdobju obhodnje.

6.3.6 Selektivna sečnja in režimi redčenja so zasnovani za ohranjanje raznolikosti genotipa.

6.3.7 Biotska raznolikost se redno vzdržuje z ohranjanjem marginalnih habitatov t.j. vegetacije ob vodotokih, vegetacije na skalnih mestih, močvirjih in goljavah.

6.3.8 Stoječi in padli odmrli drevesni habitati se obdržijo, skladno z lokalno situacijo.

FSC kriterij 6.4

Reprezentativne vzorce obstoječih ekosistemov v pokrajini je potrebno zaščititi v njihovem naravnem stanju in jih označiti na kartah, ustrezno obsegu in intenzivnosti aktivnosti in edinstvenosti prizadetih virov.

6.4.1 Reprezentativne vzorce obstoječih ekosistemov v pokrajini je potrebno zaščititi v njihovem naravnem stanju in jih označiti na kartah, ustrezno obsegu in intenzivnosti aktivnosti in edinstvenosti prizadetih virov. (glejte tudi 6.2.8)

FSC kriterij 6.5a

Pripraviti in uvesti je potrebno pisne smernice za: nadzor erozij, minimiziranje škode med gradnjo cest in vse druge tehnične motnje.

6.5.1 Obstajajo pisne politike in postopki za gradnjo novih cest in vzdrževanje cest.

6.5.2 Politike in postopki vključujejo naslednje normative za projektiranje in gradnjo novih cest:

- nove ceste se načrtujejo vnaprej na topografskih kartah, ki prikazujejo obstoječe vodotoke
- ceste so prilagojene topografiji, tako da prihaja do minimalnih sprememb naravnih lastnosti
- kjerkoli je to mogoče, se ceste umestijo na naravne police, hrbte ali ravna pobočja
- izogibati se je potrebno gradnji cest v strmih, ozkih dolinah, na zdrsljivih ali drugih nestabilnih terenih, ob naravnih drenažnih kanalih in vodotokih
- ceste se ne smejo graditi skozi okoljsko občutljiva področja
- Nasipe in zaseke je potrebno stabilizirati zaradi preprečitve erozije
- Za zmanjšanje erozije se projektirajo odvodni jarki in prepusti

6.5.3 Upravljavci strojev so opravili ustrezno izobraževanje in se zavedajo zahtev v zvezi z zaščito vodnih virov.

FSC kriterij 6.5b

Pripraviti in uvesti je potrebno pisne smernice za: zaščito vodnih virov.

6.5.4 Politike in postopki za projektiranje in gradnjo novih cest vključujejo naslednje normative, ki zadevajo zaščito vodnih virov in so naslednje:

- Prečkanja vodotokov so načrtovana in označena na ustreznih kartah pred začetkom del
- Število prečkanj vodotokov naj bo čim manjše
- Cesta prečka vodotok pod pravim kotom glede na vodotok
- Ceste na dnu dolin in vlake naj bodo čim bolj oddaljene od vodotokov
- Propusti se projektirajo tako, da ne ogrožajo migracij rib, ustvarjajo brzic ali korit, ki niso primerne za ribe- Odtočni kanali niso speljani v naravne vodne vire.

Kjer je to neizogibno, je potrebno namestiti pregrade za mulj in jih redno prazniti.

6.5.5 Nove ceste se ne gradijo na vodotokih. Obstoječe ceste na vodotokih se zaprejo in zgradijo se nadomestne ceste.

6.5.6 Zaščitne cone ob katerih je gospodarjenje omejeno se določijo okrog stalnih vodotokov.

6.5.7 Ni dokazov o zamuljenju ali drugih vrstah škode na vodnih virih.

6.5c Pripraviti in uvesti je potrebno pisne smernice za: minimiziranje škode za gozd po sečnji.

6.5.8 Obstajajo pisne politike in postopki za minimiziranje škode v gozdu med sečnjo in spravilom.

6.5.10 Tehnike sečnje so določene tako, da v kar največji meri preprečijo erozijo in posipanje.

6.5.11 Metode sečnje in spravila so zasnovane tako, da v kar največji meri preprečijo škodo na preostalih drevesih in podmladku.

6.5.12 Novi stroji za sečnjo in spravilo so izbrani ob upoštevanju potrebe po povzročanju minimalne škode na tleh, preostalih drevesih in podmladku.

6.5.13 Delavci se ustrezno izobražujejo s področja metod sečnje in spravila.

FSC kriterij 6.6 a

Sistemi gospodarjenja morajo vzpodbujati razvoj in uporabo okolju prijaznih, ne-kemičnih metod zatiranja škodljivcev in se izogibati uporabi kemijskih pesticidov.

6.6.1 Na voljo so dokumentirane strategije kontrole škodljivcev, boleznih in plevelov.

6.6.2 Uvedeni so postopki za spremljanje vsakršne uporabe sintetičnih kemikalij s strani gozdno-gospodarskega podjetja.

Zapisi o uporabi kemikalij vsebujejo:

4.4 Ime izdelka

4.5 Lokacijo tretiranega mesta

4.6 Površino tretiranega mesta

4.7 Način uporabe

4.8 Datum začetka uporabe kemikalije

4.9 Datum prenehanja uporabe kemikalije

4.10 Skupno količino uporabljenih kemikalij

6.6.3 Kemikalije se uporabljajo le, ko je to absolutno potrebno za doseganje zastavljenih gospodarskih ciljev.

6.6.4 Uveden je postopek za beleženje najprimernejše ne-kemijske alternative, ki je bila preučena in zavržena pred uporabo sintetične kemikalije, skupaj z utemeljitvijo razlogov za uporabo kemične in ne ne-kemijske alternative.

6.6.5 Kemikalije se uporabljajo le v minimalnih učinkovitih količinah, pri čemer se strogo upoštevajo kontrole in pravila.

FSC kriterij 6.6b

Prepovedana je uporaba pesticidov tipov 1A in 1B Svetovne zdravstvene organizacije in kloriranih ogljikovodikovih pesticidov, trajnih, strupenih pesticidov ali tistih, katerih derivati ostanejo biološko aktivni in se kopičijo v prehrambeni verigi, kot tudi vseh tistih pesticidov, katerih uporaba je prepovedana z mednarodnimi sporazumi.

6.6.7 Uporaba in shranjevanje teh kemikalij je na certificiranih enotah prepovedana.

6.6.8 Uporaba in shranjevanje sredstev za tretiranje semen in sadik na bazi živosrebrnih, organofosfatnih in organoklorovih preparatov (vključno Gamma HCH, Lindane in BHC) ali drugih dolgotrajnih kemikalij, ki se lahko kopičijo v prehrambenih verigah ali ekosistemu, je prepovedana.

6.6.9 Kemične snovi, ki jih FSC (Priloga 7) uvršča med zelo nevarne, se ne smejo uporabljati, razen če je uporabo odobril FSC.

FSC kriterij 6.6c

V primeru uporabe kemikalij je potrebno poskrbeti za ustrezno opremo in izobraževanje zaradi zmanjševanja tveganja ogrožanja zdravja in okolja

6.6.10 Poskrbljeno je za ustrezno izobraževanje in opremo za vse delavce.

6.6.11 Rezervoarji z gorivom in skladišča so locirani tako, da razlitja zaradi poškodb, napak ali pretakanja goriva ne dosežejo vodnih virov.

6.6.12 Vso opremo za transport, shranjevanje in nanašanje kemikalij je potrebno vzdrževati v varnem in nepropustnem stanju.

6.6.13 Uporaba kemikalij v območju 10m od vodnih virov in 30m od zbiralnikov in jezer je prepovedana.

6.6.14 Uporaba kemikalij je prepovedana, če se pričakuje veliko deževje, v času deževnega vremena, na zemlji, pokriti z zmrznjenim snegom ali na zemlji, ki je ožgana zaradi sušnega vremena.

6.6.15 Namakanje s kemikalijami obravnavanih sadik v jarkih ali vodotokih pred sajenjem je prepovedano.

FSC kriterij 6.7

Kemikalije, posode, tekoče in trdne neorganske odpadke, vključno z gorivi in olji, je potrebno odlagati na ekološko ustrezen način na sprejemljivih lokacijah.

6.7.1 Določena so bila posebna mesta za odlaganje kemikalij, posod, tekočih in trdnih neorganskih odpadkov na ekološko ustrezen način.

6.7.2 Vzpostavljen je sistem odvoza odpadkov na za to ustrezna mesta.

6.7.3 Odpadki se ne odlagajo v vodotoke ali jezera, prav tako se jih ne zakopava.

6.7.4 Ni dokazov o puščanju odpadkov v gozdu.

FSC kriterij 6.8

Uporabo bioloških sredstev za zatiranje je potrebno beležiti, minimizirati, nadzorovati in strogo kontrolirati v skladu z nacionalno zakonodajo in mednarodno sprejetimi znanstvenimi protokoli. Prepovedana je uporaba gensko spremenjenih organizmov.

6.8.1 Uveden je postopek dokumentiranja in nadzora vsakršne uporabe bioloških sredstev za zatiranje.

6.8.2 Biološka sredstva za zatiranje se uporabljajo le, ko je to absolutno potrebno za doseganje zastavljenih gospodarskih ciljev, kot del integralnega sistema zatiranja škodljivcev (dovoljena je uporaba organizmov, ki se tu naravno pojavljajo).

6.8.3 Gozdno-gospodarsko podjetje ne uporablja gensko spremenjenih organizmov.

6.9.2 Eksotične vrste se nadzoruje z namenom ocenitve potencialno škodljivih ekoloških vplivov.

6.9.3 V primerih, ko se zaznajo škodljivi ekološki vplivi, se izvedejo ustrezni obvladovalni ukrepi.

FSC kriterij 6.9

Uporabo eksotičnih vrst je potrebno pazljivo in aktivno nadzorovati v izogib nasprotnim ekološkim učinkom.

6.9.1 Vsakršna uporaba eksotičnih vrst je dokumentirana in opravičena.

6.9.2 Eksotične vrste se nadzoruje z namenom ocenitve potencialno škodljivih ekoloških vplivov.

6.9.3 V primerih, ko se zaznajo škodljivi ekološki vplivi, se izvedejo ustrezni obvladovalni ukrepi. Uporabo eksotičnih vrst je potrebno pazljivo in aktivno nadzorovati v izogib nasprotnim ekološkim učinkom.

FSC kriterij 6.10

Konverzija gozda v plantažo ali ne-gozdno uporabo se ne bo izvršila, razen v okoliščinah, ko konverzija:

- a) zajema zelo omejen del gozdno-gospodarske enote; in
- b) se ne izvede v visoko vrednih zaščitnih gozdnih področjih; in
- c) omogoča jasne, realne, dodatne, zajamčene koristi za dolgoročno zaščito znotraj gozdno-gospodarske enote

6.10.1 Konverzija gozda v plantažo ali ne-gozdno uporabo se ne bo izvršila, razen v okoliščinah, ko konverzija:

- a) zajema zelo omejen del gozdno-gospodarske enote; in
- b) se ne izvede v visoko vrednih zaščitnih gozdnih področjih; in
- c) omogoča jasne, realne, dodatne, zajamčene koristi za dolgoročno zaščito znotraj gozdno-gospodarske enote

NAČELO7: NAČRT GOSPODARJENJA

Načrt gospodarjenja – v skladu z obsegom in intenzivnostjo aktivnosti – je potrebno napisati, izvajati in posodabljeni. Dolgoročni cilji gospodarjenja in sredstva za njihovo doseganje so jasno navedeni.

FSC kriterij 7.1a

Načrt gospodarjenja in pomožni dokumenti morajo vsebovati: Cilje gospodarjenja

7.1.1 Cilji gospodarjenja z gozdom so jasno navedeni.

FSC kriterij 7.1b (i)

Načrt gospodarjenja in pomožni dokumenti morajo vsebovati opis gozdnih virov, s katerimi se gospodari in okoljevarstvene omejitve.

7.1.2 Področje pod gospodarskim nadzorom je jasno opisano.

7.1.3 Obstaja opis fizičnih vidikov gospodarskega območja (t.j topografija, tla, geologija in vodni viri) v skladu z obsegom in intenzivnostjo gospodarskega programa.

7.1.4 Obstaja jasen opis vseh območij pod gospodarskim nadzorom, ki so iz katerihkoli razlogov izvzeti iz sečnje.

7.1.5 Površine, na katerih se je sečnja vršila v preteklosti, so znane in so kot takšne označene na kartah.

7.1.6 Obstaja ocena lesnega vira (inventarizacija), ki je dovolj precizna in detaljna, da opravičuje načrtovano sečnjo za celotno obhodnjo in, da prepričljivo dokazuje, da bo donos trajno enakomeren v naslednjih obhodnjah. (glejte tudi kriterij 5.6)

FSC kriterij 7.1b (ii)

Načrt gospodarjenja in pomožni dokumenti morajo vsebovati opis rabe zemljišča in lastniški status, socialno – ekonomske pogoje in profil sosednjih zemljišč.

7.1.7 Obstaja opis rabe zemljišča in lastniškega statusa vključno s kratkim povzetkom prejšnje rabe in lastniškega statusa.

7.1.8 Obstaja opis socialno-ekonomskih vsebin za gospodarjenje.

7.1.9 Obstaja opis dodatne rabe tal.

FSC kriterij 7.1c

Načrt gospodarjenja in pomožni dokumenti morajo vsebovati opis gozdno-gojitvenega in / ali drugega sistema gospodarjenja, ki temelji na ekologiji dotičnega gozda in podatkih, zbranih v inventarizacijah virov.

7.1.10 Gozdno-gojitveni načrt, na katerem temelji gospodarjenje je jasno naveden in upravičen v smislu ekologije gozda.

7.1.11 Gospodarski predpisi in postopki, ki so potrebni za izvajanje gozdno-gojitvenega sistema, so jasno navedeni, kot na primer:

- prepoznavanje in markiranje dreves, ki bodo ohranjena za spravilo v bodoče, kot so semenska drevesa ali za ohranjanje biotske raznolikosti;
- kriteriji izbire dreves za sečnjo;
- metoda markiranja dreves ali področja, izbranega za sečnjo;
- metoda zagotavljanja pomlajevanja;

FSC kriterij 7.1d

Načrt gospodarjenja in pomožni dokumenti morajo vsebovati podlage za obseg letnega poseka in izbiro vrst.

7.1.12 Načrt gospodarjenja in pomožni dokumenti morajo vsebovati podlage za obseg letnega poseka in izbiro vrst.

FSC kriterij 7.1e

Načrt gospodarjenja in pomožni dokumenti morajo vsebovati navodila za nadzor rasti gozda in dinamike.

7.1.13 Postopki za nadzor pomlajevanja in rasti gozda so dokumentirani in se izvajajo.

FSC kriterij 7.1f

Načrt gospodarjenja in pomožni dokumenti morajo vsebovati: Zaščito okolja, ki temelji na okoljevarstvenih ugotovitvah.

7.1.14 Potreba po požarni varnosti in nadzoru je ustrezno ocenjena in dokumentirana.

7.1.15 Izvaja se zaščita okolja, ki temelji na okoljevarstvenih ugotovitvah.

FSC kriterij 7.1g

Načrt gospodarjenja in pomožni dokumenti morajo vsebovati: Načrte za prepoznavanje in zaščito redkih, občutljivih in ogroženih vrst.

7.1.16 Načrt gospodarjenja in pomožni dokumenti morajo vsebovati: Načrte za prepoznavanje in zaščito redkih, občutljivih in ogroženih vrst.

FSC kriterij 7.1h

Načrt gospodarjenja in pomožni dokumenti morajo vsebovati: Karte, ki opisujejo bazo gozdnih virov, vključno z zaščitnimi področji, načrtovanimi gospodarskimi aktivnostmi in lastništvom zemljišča.

7.1.17 Obstajajo karte, ki prikazujejo gozdne vire, vključno z zaščitnimi območji.

7.1.18 Karte, ki prikazujejo lastništvo zemljišč, so dostopne, jasne in uporabne.

7.1.19 Obstajajo karte, ki prikazujejo načrtovane gospodarske aktivnosti v krajšem (5-10 let) in daljšem (20 let in več) časovnem obdobju.

FSC kriterij 7.2

Načrt gospodarjenja se občasno revidira, da se vanj vključijo rezultati nadzora ali novi znanstveni in tehnični podatki, kot tudi zato, da se prilagodi spremembam okoljevarstvenih, socialnih in gospodarskih okoliščin.

7.2.1 Deluje sistem rednega revidiranja in posodabljanja načrta gospodarjenja.

7.2.2 Upravljalci se zavedajo relevantnih raziskav, ki potekajo, oziroma se planirajo na območju, t.j. zadevajo gospodarjenje z gozdom, proizvodnjo lesa in biologijo / ekologijo.

7.2.3 Obstaja sistem za revizijo gospodarjenja glede na socialno-ekonomske razmere in trende.

7.2.4 Obstajajo dokazi, da se pomembne ugotovitve takšnih raziskav, kot tudi rezultati nadzora s strani gozdno-gospodarskih podjetij, vključujejo v posodobljene politike, načrte in postopke.

FSC kriterij 7.3

Gozdni delavci bodo deležni ustreznega izobraževanja in nadzora za zagotovitev pravilnega izvrševanja načrta gospodarjenja.

7.3.1 Upravljalci in nadzorniki morajo biti ustrezno izobraženi, usposobljeni in izkušeni, da lahko ustrezno načrtujejo in organizirajo gozdna dela in ostale elemente iz gozdnogospodarskih načrtov.

7.3.2 Vsi delavci se izobražujejo v skladu z njihovimi nalogami in odgovornostmi.

7.3.3 Obstajajo podatki o vseh načinih izobraževanja gozdnih delavcev.

7.3.4 Obstaja obsegu in intenzivnosti delovanja prilagojena politika šolanja, izobraževanja, usposabljanja, dopolnjevanja kadrov (na osnovi strokovnega znanja in izkušenj), zaposlovanja in napredovanja osebja na vseh nivojih.

FSC kriterij 7.4

Ob upoštevanju zaupnosti podatkov bodo upravljalci gozdov javno objavili povzetek osnovnih elementov načrta gospodarjenja, vključno s tistimi, ki jih navaja Kriterij 7.1 zgoraj

7.4.1. Povzetek gospodarskih aktivnosti je na voljo vsem zainteresiranim stranem, v skladu s sprejetimi normativi poslovne tajnosti. (Nota bene: Povzetek glavnih elementov načrta gospodarjenja, navedenih v Kriteriju 7.1 zgoraj bo vključen v javni povzetek ocene Soil Association v primeru podelitve certifikata).

NAČELO 8: NADZOR IN OCENA

Nadzor se bo izvajal - v skladu z obsegom in intenzivnostjo gospodarjenja – z namenom ocene stanja gozda, donosov gozdnih proizvodov, nadzorne verige in gospodarskih aktivnosti ter njihovega socialnega in ekološkega vpliva.

FSC kriterij 8.1.

Pogostost in intenzivnost nadzora bo določena glede na obseg in intenzivnost gozdno-gospodarskih aktivnosti kot tudi v skladu z relativno kompleksnostjo in krhkostjo prizadetega okolja. Postopki nadzora morajo biti dosledni in se morajo s časom ponavljati zaradi primerjave rezultatov in ocene spremembe.

8.1.1 Obstaja učinkovit sistem nadzora vplivov gozdarskih aktivnosti.

8.1.2 Pogostost in stroški nadzora so v skladu z obsegom in intenzivnostjo gozdno-gospodarskih aktivnosti kot tudi v skladu z relativno kompleksnostjo in krhkostjo prizadetega okolja.

8.1.3 Postopki nadzora so dosledni in se s časom ponavljajo zaradi primerjave rezultatov in ocene spremembe.

8.1.4 Zapisi o nadzoru se vodijo na urejen, ažuren in dostopen način.

FSC kriterij 8.2a

Gospodarjenje z gozdom mora vključevati raziskovanje in zbiranje podatkov, ki so potrebni za nadzor: donos vseh gozdnih proizvodov, ki se izkoriščajo.

8.2.1 Zabeleženi so donosi vseh gozdnih proizvodov, ki se izkoriščajo.

FSC kriterij 8.2b

Gospodarjenje z gozdom mora vključevati raziskovanje in zbiranje podatkov, ki so potrebni za nadzor: velikosti prirastka, pomlajevanja in stanja gozda.

8.2.2 Tam, kjer standardni prirastni modeli ali informacije o pomlajevanju komercialnih vrst niso znane, je vzpostavljen ustrezen program za zbiranje podatkov za bodoče gospodarjenje.

8.2.3 Stanje gozda (prisotnost škodljivcev, dokazi o zbitju tal, eroziji, itd.) se redno spremlja in pregleduje.

FSC kriterij 8.2c

Gospodarjenje z gozdom mora vključevati raziskovanje in zbiranje podatkov, ki so potrebni za nadzor: Sestava in opazovanje sprememb na rastlinju in živalstvu.

8.2.4 Zaščitena področja (glejte 6.2) se redno nadzirajo z namenom, da ne bi prihajalo do poslabšanja ali motenj.

8.2.5 Upravljalci gozda skrbijo za reden nadzor nad vplivom gozdarskih aktivnosti na rastlinske in živalske vrste, (vrstna imena, pojavljanje, distribucija, zahteve habitata, biologija, ekologija, vedenje) v skladu z obsegom in intenzivnostjo gospodarjenja ter redkostjo in občutljivostjo gozdnega ekosistema in v njemu prisotnih znanih vrst.

FSC kriterij 8.2d

Gospodarjenje z gozdom mora vključevati raziskovanje in zbiranje podatkov, ki so potrebni za nadzor: ekoloških in socialnih vplivov sečnje in drugih aktivnosti.

8.2.6 Potekajo redna srečanja s predstavniki lokalnih skupnosti, na katerih se zabeležijo vsi pomisleki v zvezi z vplivi (socialnimi ali ekološkimi).

8.2.7 Izvajajo se programi nadzora, ki zbirajo podatke, povezane z okoljskimi vplivi. Ti podatki se lahko nanašajo na: kvaliteto vode, sezonski pretok vode, ribjo populacijo, populacijo divjadi.

FSC kriterij 8.2e

Gospodarjenje z gozdom mora vključevati raziskovanje in zbiranje podatkov, ki so potrebni za nadzor: stroškov, produktivnosti in učinkovitosti gospodarjenja z gozdom.

8.2.8. Gozdarsko podjetje vodi jasno računovodstvo.

8.2.9 Obstaja evalvacija produktivnosti in učinkovitosti gozdnogospodarskega podjetja.

FSC kriterij 8.3

Upravljaec gozda bo poskrbel za dokumentacijo, ki bo organizacijam za nadzor in certificiranje omogočila sledenje vsakega gozdnega proizvoda od njegovega začetka v procesu, ki se imenuje "nadzorna veriga".

8.3.1 Gozdni proizvodi, ki se prodajajo kot certificirani, so lahko prepoznavni kot proizvodi, ki izvirajo iz ocenjenega gozda. To lahko dosežemo s fizičnim markiranjem lesa, s sistemom pisne kontrole, dnevnega ali tedenskega beleženja proizvodnje oziroma s kombinacijo teh in podobnih tehnik.

8.3.2 Gozdno-gospodarsko podjetje vzdržuje kontrolo nadzorne verige lesa vse do mesta prodaje.

8.3.3 Računi, izdani za certificiran les vsebujejo:

- izvor certificiranega lesa,
- datum prodaje,
- količino prodanega certificiranega lesa,
- specifikacije (vrste, dimenzije, kvaliteto) prodanega certificiranega lesa,
- točko, kjer bo kupec prevzel nadzor nad nadzorno verigo za certificiran les.

FSC kriterij 8.4

Rezultati nadzora bodo vključeni v izvajanje in revizijo načrta gospodarjenja.

8.4.1 Obstaja dokaz, ki prikazuje, kako je potrebno rezultate nadzora vključiti v revidirane načrte gospodarjenja.

8.4.2 Obstaja dokaz, ki potrjuje, da so bile predlagane spremembe v gospodarjenju izvršene.

FSC kriterij 8.5

Ob upoštevanju zaupnosti podatkov mora upravljavec javnosti predstaviti povzetek rezultatov kazalcev nadzora, vključno s tistimi, ki jih navaja kriterij 8.2

8.5.1 Upravljavci soglašajo, da bodo rezultati programov nadzora na voljo vsem zainteresiranim stranem, na njihovo zahtevo, v skladu s sprejetimi normami in poslovno zaupnostjo.

FSC NAČELO 9: VZDRŽEVANJE GOZDOV VISOKE OHRANITVENE VREDNOSTI

Gospodarske aktivnosti v gozdovih visoke ohranitvene vrednosti bodo ohranjale ali povečevale znake, ki določajo takšen gozd. Odločitve v zvezi z gozdom visoke ohranitvene vrednosti se morajo vedno sprejemati s previdnim pristopom.

Gozdovi visoke ohranitvene vrednosti so tisti z eno ali več naslednjih karakteristik:

a) gozdna področja z globalno, regionalno ali nacionalno pomembno:

- koncentracijo biotskih raznolikosti (t.j. endemizmov, ogroženih vrst, zavetišč); in / ali
- velikimi gozdnimi pokrajinami, znotraj gozdno-gospodarske enote oziroma, znotraj katerih se nahaja gozdno- gospodarska enota, kjer se nahajajo zdrave populacije večine, če ne vseh avtohtonih vrst v svojih naravnih oblikah distribucije in razširjenosti

b) gozdna področja, ki se nahajajo v ali pa vsebujejo redke, občutljive ali ogrožene ekosisteme

c) gozdna področja, kjer narava zagotavlja zaščito v kritičnih situacijah (t.j. zaščita pred razlitjem voda, kontrola erozije)

d) gozdne površine, ki so bistvene za zadovoljevanje osnovnih potreb lokalnih skupnosti (t.j. preživetje, zdravje) in / ali so bistvene za ohranjanje tradicionalne kulturne identitete lokalnih skupnosti (področja kulturnega, ekološkega ali religioznega pomena v sodelovanju s temi lokalnimi skupnostmi).

Upravljalci gozdov so zmožni podati definicijo gozdov visoke ohranitvene vrednosti.

9.1.2 Upravljalci gozdov so ocenili, ali so v območju, ki ga upravljajo, prisotni gozdovi visoke ohranitvene vrednosti.

9.1.3 Področja, ki so prepoznana kot gozdovi visoke ohranitvene vrednosti, so označena na kartah.

FSC kriterij 9.2

Svetovalni del postopka certificiranja mora dati poudarek prepoznanim karakteristikam ohranitve in možnostim za njihovo vzdrževanje.

9.2.1 Upravljalci gozdov naj se z relevantnimi deležniki posvetujejo o identifikaciji visoke ohranitvene vrednosti in možnem gospodarjenju za vsak odkrit visoko ohranitveni znak.

FSC kriterij 9.3

Načrt gospodarjenja mora vključevati in biti podlaga za izvajanje ustreznih ukrepov, ki zagotavljajo vzdrževanje in / ali rast ustreznih ohranitvenih karakteristik s skladu s pazljivim pristopom. Ti ukrepi bodo posebej navedeni v javno dostopnem povzetku načrta gospodarjenja.

9.3.1 Na področjih z ugotovljeno visoko ohranitveno vrednostjo in/ali znakom se izvajajo posebni zaščitni ukrepi.

9.3.2 Za ugotavljanje varovalnih ukrepov je značilen previdnostni pristop.

9.3.3 Ugotovljeni varovalni ukrepi so vključeni v gozdnogospodarski načrt, ki je dostopen javnosti.

FSC kriterij 9.4

Izvajal se bo letni nadzor zaradi ugotavljanja učinkovitosti izvajanih ukrepov za vzdrževanje in pospeševanje ustreznih ohranitvenih karakteristik.

9.4.1 Izvaja se program najmanj letnega spremljanja, ki ustreza velikosti in ranljivosti ohranitvenega atributa.

FSC NAČELO 10: NASADI

Nasade je potrebno načrtovati in upravljati v skladu z Načeli in kriteriji 1 –9 ter Načelom 10 in njegovimi kriteriji. Medtem ko nasadi lahko dajo vrsto družbenih in ekonomskih koristi in lahko prispevajo k zadovoljevanju svetovnih potreb po gozdnih proizvodih, morajo služiti kot dopolnilni način gospodarjenja z gozdovi, za zmanjševanje pritiskov na gozdove in za pospeševanje obnove in zaščite naravnih gozdov.

FSC kriterij 10.1

Cilj gospodarjenja z nasadom, vključno s cilji zaščite in obnove naravnega gozda, mora biti eksplicitno.

10.1.1 Cilji načrta za gospodarjenje z nasadi jasno vključujejo tudi zaščito naravnega gozda in njegovo obnovo.

10.1.2 Strategije in postopki za doseganje teh ciljev so jasno dokumentirani v načrtu gospodarjenja in se učinkovito izvajajo.

FSC kriterij 10.2a

Z načrtovanjem in umestitvijo nasada je potrebno pospeševati zaščito, obnovo in ohranjanje naravnih gozdov in ne povečevati pritisk na naravne gozdove.

10.2.1 Gospodarjenje z nasadom na zemljišču, kjer je bil pred tem naravni gozd je zasnovano tako, da se vzdržujejo ali pospešujejo preostale značilnosti prejšnjega naravnega gozda.

FSC kriterij 10.2b

Pri postavitvi nasada je potrebno uporabiti koridorje za divjad, področja vodotokov in sestave različnih starosti in obdobjih obhodnje, v skladu z obsegom aktivnosti.

10.2.2 Izvajajo se politike in postopki, ki zagotavljajo, da:

- se osnuje in vzdržuje mozaik različno starih gozdnih sestojev;
 - so zagotovljeni koridorji za prehod prostoživečih živali;
 - se tam, kjer obstajajo koridorji naravne vegetacije ob vodotokih ali ob izlivih, ne izvajata sadnja in sečnja
 - to naj bo območje za zaščito vodotokov;
- (glej tudi 6.2 in 6.3 za ostala vodila).

FSC kriterij 10.2c

Obseg in postavitve sklopov nasadov morata biti v skladu z vzorci gozdnih sestavov, ki jih najdemo v naravni pokrajini.

10.2.3 Tako splošna umestitev, kot notranja zasnova nasadov sta skladna s pokrajino območja.

FSC kriterij 10.3

Pri sestavi nasadov je potrebno dajati prednost raznovrstnosti, s čimer se povečuje ekonomska, ekološka in socialna stabilnost. Takšna raznovrstnost lahko vključuje velikost in prostorsko porazdeljenost gospodarskih enot v pokrajini, število in genetsko sestavo vrst, starostne razrede in strukture.

10.3.1 Upravljavski načrti vsebujejo evaluacijo ekonomske, ekološke in socialne stabilnosti.

10.3.2 Upravljavci pospešujejo različno velike nasade in njihovo ustrezno razporeditev v pokrajini.

10.3.3 Upravljavci poskrbijo za izkoriščanje različnih drevesnih vrst, njihovih provenienc in ostalih rastlin.

10.3.4 Upravljavci poskrbijo za starostno in strukturno različne nasade v pokrajini.

FSC kriterij 10.4

Izbira vrst za sajenje mora temeljiti na njihovi splošni primernosti za rastišče in njihovi ustreznosti za doseganje ciljev gospodarjenja. Zaradi pospeševanja ohranjanja biotske raznolikosti je potrebno pri snovanju nasadov in obnovi degradiranih ekosistemov dajati prednost avtohtonim vrstam pred eksotičnimi. Eksotične vrste, ki se uporabijo le takrat, ko je njihov prispevek večji od prispevka avtohtonih vrst, je potrebno skrbno nadzorovati zaradi zaznavanja nenavadnega odmiranja, bolezni, pojava insektov in nasprotnih ekoloških učinkov.

10.4.1 Obstaja jasna utemeljitev za izbiro vrst in genotipov, izbranih za nasad, ki upošteva cilje nasada, podnebje, geologijo in sestavo tal na rastišču.

10.4.2 Tam, kjer so izbrane eksotične vrste, je potrebno takšno izbiro jasno utemeljiti. Potrebno je identificirati najboljše možne avtohtone vrste in razloge za njihovo zavrnitev.

10.4.3 Pred zasaditvijo katerekoli eksotične vrste je potrebno izvesti oceno tveganja, da takšna vrsta postane invazivna na sosednjem območju. Invazivne eksotične vrste se ne sadijo.

10.4.4. Invazivne tuje vrste se ne sadijo. Za nadzorna navodila glej 8.2b.

FSC kriterij 10.5

Z delom celotnega gozdno-gospodarskega področja, glede na obseg nasada, ki je določen z regionalnimi standardi, je potrebno gospodariti tako, da se obnavlja naravni gozd.

10.5.1 V skladu s Kriterijem 6.2b je potrebno vsaj z 10 % dela nasada gospodariti tako, da se vzpodbujajo naravne značilnosti z biotsko raznolikostjo kot glavnim ciljem.

10.5.2 V skladu s kriterijem 6.2b je potrebno vsaj 5 % področja nasada upravljati tako, da je površina na koncu znova pokrita z naravnim gozdom.

FSC kriterij 10.6

Potrebno je izvajati ukrepe za vzdrževanje ali izboljšanje strukture tal, plodnosti in biološke aktivnosti. Tehnike in obseg sečnje, gradnja in vzdrževanje cest in vlak ter izbira vrst ne bodo dolgoročno vplivali na poslabšanje tal oziroma imeli nasprotnih učinkov na kvaliteto vode, količino vode v vodotokih ali pomembna odstopanja od vzorcev odvodnjavanja.

10.6.1 Načini zaščite tal so podrobno navedeni v gozdnogospodarskih načrtih in spremljevalnih dokumentih.

10.6.2 Načrti in postopki za pogozditev po sečnji so izdelani tako, da se kar se da zmanjša izpostavljenost golih tal in zato, da se drevesa kar najhitreje ponovno zarastejo.

10.6.3. Degradacija rastišč na terenu ni razvidna. Glejte 6.5b in 6.5c

FSC kriterij 10.7

Potrebno je izvajati ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje pojavov škodljivcev, bolezni, požarov in vnosa invazivnih rastlin. Integriran nadzor nad škodljivci predstavlja bistveni del načrta gospodarjenja, s prednostnim poudarkom na preventivi in bioloških metodah nadzora pred uporabo kemičnih pesticidov in gnojil. Pri gospodarjenju z nasadom je potrebno usmeriti vse napore za odmik od uporabe kemičnih pesticidov in gnojil, vključno z njihovo uporabo v drevesnicah. Uporabo kemikalij obravnavata kriterija 6.6 in 6.7.

10.7.1 Obstaja dokumentirana integrirana strategija nadzora nad škodljivci. (glejte 6.6a, d in c za dodatne normative v zvezi z uporabo kemikalij)

10.7.2 Potreba po požarno-varnostnem nadzoru je ustrezno ocenjena in dokumentirana (glejte 7.1f)

10.7.3 Izvajajo se ukrepi za nadzor in zatiranje eksotičnih invazivnih rastlin.

10.7.4 Obstaja strategija, ki minimalizira uporabo kemičnih pesticidov in gnojil v nasadih in drevesnicah.

FSC kriterij 10.8

Skladno z obsegom in raznolikostjo aktivnosti mora nadzor nasadov vključevati redno oceno potencialnih ekoloških in socialnih vplivov na rastišče in njegovo okolico (t.j. naravna regeneracija, vplivi na vodne vire in plodnost tal in vplivi na lokalno in socialno dobrobit) poleg elementov, navedenih v načelih 8, 6 in 4. Nobena vrsta se ne sme saditi v večjem obsegu, dokler lokalni poskusi in / ali izkušnje ne pokažejo, da je ekološko dobro prilagojena rastišču, da ni invazivna in nima pomembnih negativnih ekoloških vplivov na druge ekosisteme. Posebno pozornost je potrebno nameniti socialnim posledicam pridobivanja zemljišč za nasade, posebej zaščititi lokalnih pravic do lastništva, uporabe ali dostopa.

10.8.1 Ni večjega obsega sajenja vrst, ki se na podlagi lokalnih poizkusov ali izkušenj niso pokazale kot ustrezne za rastišče.

10.8.2 Nasadi se ne načrtujejo na rastiščih s pomembnimi ali občutljivimi ekosistemi; področjih z visoko ali edinstveno biotsko raznolikostjo; načrtovanim zaščitnim področjem ali tam, kjer so možni nasprotni učinki na pomembnih področjih z vodnimi zajetji.

10.8.3 Vsi novi nasadi ali nove zasaditve, večje od 5 000 ha so predmet formalne ocene okoljskih in socialnih vplivov. (glejte Kriterij 4.4 za ustrezne normative)

FSC kriterij 10.9

Nasadi, osnovani na področjih, preoblikovanih iz naravnega gozda po novembru 1994 se običajno ne bodo kvalificirali za certificiranje. Certificiranje se lahko dovoli v okoliščinah, ko je certifikacijskemu organu predloženih dovolj dokazov, da upravljavec / lastnik ni neposredno ali posredno odgovoren za takšno pretvorbo.

10.9.1 Nasad ni osnovan na zemljišču, preoblikovanem iz naravnega gozda po 1. novembru 1994 (vendar glejte 6.10 in 10.9), razen če ne obstaja jasen dokaz, da sedanji lastnik(i) in upravljavec(ci) ni neposredno ali posredno odgovoren za preoblikovanje.